BESLUITENLIJST

VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD op 1 juli 2025

Aanwezig:

de voorzitter: mevr. R.P. Hoytink-Roubos
de griffier: mevr. D.E. van der Kamp
de raadsleden:
CDA-fractie: dhr. L. Consoli, dhr. H.J. Mulder, dhr. R.B.H. Beune, Dhr. M.J. van Baak, mevr. M.J. Mulder, dhr. H. van der Weijden en dhr. M.R.M. Markus
GBO-fractie: dhr. H.W.G.M. Vreman, dhr. A.H. Veraart, en dhr. A.H. Post
OBN-fractie: dhr. P.R. de Vries, dhr. A.W. Schoneveld en mevr. J.M. Huisman
D66-fractie: mevr. M.A.C. de Vries, mevr. J.L. Termorshuizen (vanaf 20.22 uur) en dhr. A.J. van Noordwijk
BOB-fractie: dhr. G.J.M. op de Weegh, mevr. D.J.M. Vennis en dhr. A. Noordermeer (17.13 uur, agendapunt 6)
VVD-fractie: dhr. P.W. de Waard, dhr. R.R.F.M. Koster en mevr. J. Rouwenhorst
GL-fractie: mevr. C.J. Bruinsma, dhr. T. Hoffmann
LK-fractie: mevr. E.C. Patelias-Pieks
PvdA-fractie: dhr. E.A.W. Elbers
CU-fractie: mevr. G. Maaijen

Collegeleden: dhr. W.H. Hol, dhr. K. Grimm, dhr. E.G.H. Westerbeek, dhr. A.T.L. van den Dam en mevr. C.B.A. Teunissen

Overige aanwezigen: dhr. D.C. van Eeten (gemeentesecretaris)

Afwezig: dhr. J.G.M. van der Heijden (GBO) en dhr. E.H.A. Roze (GL)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering om 17.00 uur en deelt mee dat de heren Van der Heijden en Roze afwezig zijn. De heer Noordermeer is iets later.

2. Vaststellen agenda

GBO heeft een verzoek gedaan tot benoeming van een nieuw burgerraadslid. Deze wordt nu toegevoegd aan de agenda als punt 4a.

De aangepaste agenda wordt vastgesteld.

3. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

4. Spreekrecht*

Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

4a. Benoeming burgerraadslid GBO

Het voorstel wordt unaniem aangenomen (zonder dhr. Noordermeer)

Mevr. De Pagter legt de verklaring en belofte af.

5. Jaarstukken 2024 Gemeente Overbetuwe*

De voorzitter van de auditcommissie, de heer Markus, geeft een toelichting en namens de auditcommissie een positief advies op de jaarstukken.

Het voorstel wordt unaniem aangenomen (zonder dhr. Noordermeer).

6. Meicirculaire*

Wethouder Van den Dam: Er is nu nog geen bestemming voor het verwachte overschot, het advies is om dit voor nu zo te laten gezien de onzekere financiële tijden die ons wachten. Bij de tweede Berap wordt opnieuw bekeken in hoeverre dit overschot toch ingezet wordt.

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

7. Kadernota 2026

Algemene beschouwingen alle fracties (zie bijlagen 1 t/m 10)

*Wethouder Van den Dam: Er is geen harde toezegging gedaan over armoede, hij staat ook niet op lijst met toezeggingen. Wel is in de geest van het debat wat vorige maand plaats heeft gevonden de intentie van het college om op 1 januari 2027 het herijkte armoedebeleid in te laten gaan. De wethouder geeft aan dat dit nu alsnog als toezegging genoteerd mag worden.
Er is nog geen keuze gemaakt over de verhoudingen eigenaren woningen- niet woningen rondom de OZB. College heeft daar op dit moment nog geen uitwerking van en komt hiervoor met een voorstel tijdens de begrotingsbehandeling.
Wat betreft het verlagen maatregelen zorgvragenpakket, hierover is de wethouder al in gesprek met gedeputeerde en toezichthouder van de Provincie. Grootste zorg is of wij ook wel de tools en handvatten van het Rijk krijgen om de beleidsvoornemens hard te kunnen maken.
Welke maatregelen kunnen we nemen om die korting bij OZB weg te werken. We zouden een stelselwijziging moeten aangaan waarbij we de OZB mee laten groeien met de WOZ waardes. Mocht raad daar inzicht in willen hebben wat dit betekent voor een gemiddeld huishouden, dan moet de wethouder daar schriftelijk op terugkomen.
Tijdlijn voor de begroting heeft wethouder nog niet helemaal scherp, dit hangt ook af van hoe de maatregelen die we vandaag bespreken uit gaan pakken.
Een deel van de reeds ingezette bezuinigingen 2025 zijn al besproken in de eerste Berap, het college verwacht daar bij de tweede Berap meer inzicht te kunnen geven. In de begroting moet heel duidelijk zijn hoe we de bezuinigingen 2026 gaan monitoren.
We hebben inmiddels een effectrapportage ontvangen van Menzis, deze kan met een oplegger ook richting de raad als aanvulling.
Wethouder zegt toe met informatie richting de raad te komen over de ervaringen met de bestaande depodog palen.

Wethouder Westerbeek: Er loopt een pilot op het gebied van informatieveiligheid, dit moet een beter beeld gaan geven op de investering.
Momenteel is de gemeente in gesprek met o.a. scholen over een andere invulling van de cultuureducatie/cultuurcoach. Ook zijn we in gesprek met gemeente Lingewaard en bureau Klink om te kijken of dit gezamenlijk opgepakt kan worden (zowel cultuureducatie als muziek in de klas). Verzoek aan de indieners van de motie om daarom die periode van 2 naar 1 jaar te verkorten. Na een jaar gaan we op basis van dat gesprek bekijken hoe we het budget kunnen herverdelen.

Wethouder Grimm: De ambtelijke capaciteit bij projecten is, net als bij veel gemeenten, een probleem op dit moment. We zoeken naar samenwerking met ontwikkelaars, initiatiefnemers en met de GMR. Dit heeft helaas nog niet geleid tot een juiste match, maar er wordt binnen de organisatie wel aan gewerkt om dat proces te verbeteren.
Het doel van de moties M5 en M6 worden meegenomen naar het woonbeleid.

Wethouder Hol: Wat betreft de verkeersplannen wordt incidenteel nu structureel omdat we nooit 2 plannen per jaar redden, daarmee wordt er structureel nu geld aan de begroting toegevoegd om het gat te dichten.

BOB geeft aan dat motie M-2 zoals gevraagd door de wethouder wordt aangepast van 2 naar 1 jaar.

ChristenUnie geeft aan dat zij Amendement A-1 en motie M-1 in zullen trekken, daarvoor in de plaats willen zij een nieuwe motie M-10 (bijlage 25) indienen.

Amendement **A-1** (Bijlage 11) wordt ingetrokken.

GL, LK en PvdA stemmen voor amendement **A-2** (bijlage 12) en CDA, GBO, D66, BOB, VVD, CU en OBN stemmen tegen, waarmee dit amendement met 4 stemmen voor en 23 tegen is verworpen.

Stemverklaring GroenLinks: Ik vind het jammer dat de raad vanavond niet al daadkrachtig de keuze heeft gemaakt om nu al een signaal te sturen naar mensen en hen financiële duidelijkheid te geven waar ze nu al zolang op hebben gewacht. Toch zullen wij wel instemmen met amendement A3, omdat wij het natuurlijk heel belangrijk vinden dat het geld dat daar wordt gereserveerd voor de doelgroep gereserveerd blijft.

CDA, GBO, VVD, D66, GL, CU, LK, PvdA en OBN stemmen voor amendement **A-3** (bijlage 13) en BOB stemt tegen, waarmee dit amendement met 24 stemmen voor en 3 tegen is aangenomen.

GBO stemt voor amendement **A-4** (bijlage 14) en CDA, GL, D66, BOB, VVD, CU, LK, PvdA en OBN stemmen tegen, waarmee dit amendement met 3 stemmen voor en 24 tegen is verworpen.

GBO stemt voor amendement **A-5** (bijlage 15) en CDA, GL, D66, BOB, VVD, CU, LK, PvdA en OBN stemmen tegen, waarmee dit amendement met 3 stemmen voor en 24 tegen is verworpen.

CDA, GBO, VVD, D66, GL, CU, LK, PvdA en OBN stemmen voor het geamendeerde voorstel en BOB stemt tegen, waarmee dit voorstel met 24 stemmen voor en 3 tegen is aangenomen.

Motie **M-1** (bijlage 16) wordt ingetrokken.

De aangepaste motie **M-2** (bijlage 17) wordt unaniem aangenomen.

BOB stemt voor motie **M-3** (bijlage 18) en CDA, GL, D66, GBO, VVD, CU, LK, PvdA en OBN stemmen tegen, waarmee deze motie met 3 stemmen voor en 24 tegen is verworpen.

Motie **M-4** (bijlage 19) wordt ingetrokken.

Motie **M-5** (bijlage 20) wordt ingetrokken.

Motie **M-6** (bijlage 21) wordt ingetrokken.

CDA, GBO, VVD, D66, GL, CU, LK en PvdA stemmen voor motie **M-7** (bijlage 22) en OBN en BOB stemmen tegen, waarmee deze motie met 21 stemmen voor en 6 tegen is aangenomen.

GBO en CU stemmen voor motie **M-8** (bijlage 23) en CDA, GL, D66, BOB, VVD, LK, PvdA en OBN stemmen tegen, waarmee deze motie met 4 stemmen voor en 23 tegen is verworpen.

Motie **M-9** (bijlage 24) wordt ingetrokken.

Motie **M-10** (bijlage 25) wordt aangehouden.

8. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 21.47 uur.

Ondertekening

De raad heeft deze besluitenlijst vastgesteld op 9 september 2025

Drs. D.E. van der Kamp	R.P. Hoytink-Roubos
Griffier	Voorzitter

Bijlagen

Bijlage 1:

CDA Overbetuwe:

Voorzitter, collega's,

We zouden vanavond heel lang stil kunnen staan bij de inhoud van deze kadernota, we zouden heel veel beschouwingen kunnen besteden aan een uitgebreid uitleg van waarom sommige keuze wel of niet gemaakt zijn, wat de alternatieven hadden kunnen zijn, enz. Maar: dat hebben we al meerdere malen gedaan in de aanloop naar vanavond, o.a. in de voorbereidende sessies de afgelopen maanden. En er is ook ruimte geweest voor onze inwoners om direct hun inpunt en suggesties aan te leveren. En deze Kadernota biedt ook een uitgebreide en noodzakelijk uitleg over die keuzes. Bovendien, zoals Shakespeare terecht aangeeft in Hamlet: 'brevity is the soul of wit', oftewel: 'bondigheid is de ziel van de geestigheid' waarbij uiteraard 'geestig' niet als grappig of vrolijk opgevat dient te worden, want laten we eerlijk wezen: van deze kadernota kan niemand oprecht vrolijk worden. Daarom zal het CDA zich vanavond beperken tot een korte algemene analyse en daarnaast zal ik een drietal punten extra uitlichten, en tot slot een aantal vragen aan het College stellen.

Voorzitter, ik ben wellicht net te somber geweest toen ik constateerde dat men van deze kadernota niet vrolijk kan worden. Laat ik het anders formuleren: ondanks de forse financiële uitdagingen – die grotendeels door externe factoren zijn veroorzaakt – is het College gelukt om een perspectief te bieden in deze Kadernota die de gemeente Overbetuwe toekomstbestendig maakt. Complimenten voor dat!

Tegelijk moeten we ook eerlijk zijn en constateren dat om dat te realiseren zijn er keuzes gemaakt die pijnlijk zijn, en die gevoeld zullen worden in de samenleving, en ook nog in bepaalde gevallen gedragen zouden kunnen worden door schouders die een kleinere draagkracht hebben. Goed bestuur en verantwoord politiek handelen is dan ook: gaan staan voor deze keuzes en niet vervallen in goedkope populisme en uitstelgedrag.

Met deze Kadernota nemen het College (bestuurlijk) en in ieder geval de coalitiepartijen (politiek) hun verantwoordelijk, binnen de in het nieuwe coalitieakkoord vastgesteld kaders, met name een verdeling voor het oplossen van het structurele tekort van 30% lastenverzwaring en 70% ombuigingen en een gelijkwaardige verdeling van de ombuigingen tussen de 3 hoofddomeinen (Sociaal, Fysiek, en Dienstverlening). Deze uitgangspunten bieden wat het CDA betreft duidelijkheid en zijn leidend, en om alvast een schot voor de boeg te nemen als het om de ingediende moties en amendementen gaat: wanneer wijzigingen aan deze Kadernota worden voorgesteld die deze verhoudingen 'verstoren' zal het CDA die voorstellen in principe **niet** steunen.

In deze Kadernota wordt wat het CDA betreft ook op een goede manier een van de uitgangspunten van de christendemocratie toegepast, namelijk het subsidiariteitsbeginsel. Voor de niet-ingewijden: dit is het idee dat taken/ verantwoordelijkheden belegd moeten worden op het juiste niveau. Grof vertaald voor de gemeentelijke politiek: regionaal als het moet, lokaal als het kan. Dat is te zien o.a. op de manier waarop het accent in programma 4 (Inclusieve en participatiesamenleving) op het zo dicht mogelijk bij de inwoners te zijn ligt. Zo creëer je inderdaad 'sterke gemeenschappen'!

Voorzitter, zoals aangeven een 3-tal aandachtspunten: 1) Uit programma 2 (Leefbare en bereikbare samenleving): woningbouw is en blijft een aandachtspunt, een urgent aandachtspunt. Goed dat het College hier op verder inzet. En goed dat er extra wordt

opgelet op betaalbare woningen voor ouderen en bijzondere aandachtsgroepen. In die zin snappen we wel de intentie van moties **M5** en **M6** (woonplek voor senioren en woonplek voor starters) maar we vroegen ons af hoe wat in de moties gevraagd wordt te rijmen valt met de woonagenda en de actualisatie daarvan zoals in de kadernota aangegeven staat. **Graag de reactie van de pfh;** 2) Ook uit programma 2: het CDA is blij met de manier waarop het College vorm blijft geven aan mobiliteit. Zoals het CDA vaker aangegeven heeft: een van de voorwaarden voor leefbaarheid en een goed maatschappelijk weefsel is goede bereikbaarheid voor alle inwoners. Het uitgangspunt dat alle verkeersdeelnemers gelijkwaardig zijn draagt bij aan het versterken van het sociale netwerk en maakt 'out of the box' denken niet alleen makkelijker maar ook aantrekkelijker; 3) Een van de meest ingrijpende ombuigingsvoorstellen betreft maatregelen voor het verlagen van zorgvragen i.h.k.v. WMO en Jeugdzorg. Financieel ingrijpend maar ook potentieel ingrijpend voor veel en kwetsbare inwoners van onze gemeente. Op bladzijde 102 van de Kadernota wordt duidelijk wat de maatschappelijke gevolgen kunnen zijn. Daarom is het van cruciaal belang dat het actieplan die deze taakstelling tot een succes moet maken met heel veel aandacht en zorgvuldigheid tot stand komt. Het meedenken en meenemen van de politiek in een co-creatief moment is wat het CDA betreft een noodzakelijke voorwaarde.

Voorzitter, tot slot een aantal vragen aan het College over de ingediende moties en amendementen. 1) Wij delen het uitgangspunt van amendement **A5** dat informatieveiligheid geen sluitpost moet zijn – zeker in een tijdperk van digitalisering en ubiquitous computing – en we kunnen ons daarom niet voorstellen dat de maatregel waartegen het amendement zich keert een ondoordachte actie van het College is. **Vraag: kan het College ons geruststellen dat de voorgenomen bezuiniging geen cruciale gevolgen heeft voor de digitale veiligheid van de gemeente Overbetuwe?;** 2) Wij voelen iets voor het voorstel van motie **M2** om het programma 'Meer muziek in de klas' te laten voortbestaan. **Vraag: kan het College aangeven of dit voorstel gehonoreerd kan worden op de manier waarop de motie dat voorstelt?**; 3) Motie **M7** (Meer duidelijkheid) vraagt om iets waar je in principe niet tegen kunt zijn. Maar 'the devil is in the details', oftewel: hoe ver moet je en kun je gaan in het geven van duidelijkheid? **Vraag: kan het College aangeven in hoeverre wat in de motie gevraagd wordt niet al gerealiseerd wordt of in de pijplijnen voor realisatie staat?**

Voorzitter, ik rond af: het CDA zal met overtuiging instemmen met deze Kadernota, die een goede basis biedt richting de begroting. Zoals alle voornemens en ambities zal de manier waarop ze werkelijk ingevuld worden hun succes bepalen. En daar denkt het CDA graag mee! Zoals gebruikelijk zal het CDA in eerste termijn niet alle amendementen/ moties langsgaan, in tweede termijn zullen we aangeven wat we wel en niet zullen steunen. Voorzitter, voor zover 1e termijn.

Bijlage 2:

Gemeentebelangen Overbetuwe (GBO)

VZ.
Allereerst wil ik het volgende benadrukken. Het politieke klimaat is in de loop der tijd duidelijk harder en soms ook gemener geworden. Voorbeelden hoef ik niet te geven — wie om 20.00 uur het journaal aanzet, ziet vanzelf hoe er in de landelijke politiek tegenwoordig met elkaar wordt omgegaan.
Tegen die achtergrond ben ik des te trotser op hoe wij hier, in deze gemeenteraad, met elkaar samenwerken. Natuurlijk verschillen we van mening en laten we onze politieke kleur zien. Maar we blijven respectvol, voeren de inhoudelijke discussie en spelen nooit op de man.
Dat is een compliment waard voor ons allemaal. Laten we deze manier van met elkaar omgaan blijven koesteren.

En dan…
Terugkijkend op afgelopen jaar moet Gemeentebelangen Overbetuwe constateren dat het in de Overbetuwse Politiek veel is gegaan over de Ravijnjaren. Als het zwaard van damocles hangen deze donkere jaren boven ons. College heeft ons daarom ook een kadernota gepresenteerd dat volstaat met ombuigingen, bezuinigingen en lastenverzwaringen. GBO dankt het college voor de zorgvuldigheid en de duidelijkheid waarmee dit document is opgesteld.
College heeft ons voorstellen gedaan, die wij weliswaar pijnlijk vinden, maar wel verantwoord achten.
Echter zien wij een aantal ombuigingen, bezuinigingen of lastenhogingen die wat Gemeentebelangen Overbetuwe betreft niet genomen zouden moeten worden. En juist op die voorstellen zou ik graag onze visie met u willen delen.
Als eerste:

Armoede

De verlaging van de inkomensgrens van 130% naar 110% is geen technische aanpassing – het is een verkapte bezuiniging.
Een maatregel die juist DIE groep treft die het al moeilijk heeft: werkende armen, gezinnen net boven het minimum. Mensen die elke euro nodig hebben om rond te komen.
GBO zegt: **niet bezuinigen op bestaanszekerheid.**
Dat is geen solidariteit – dat is korte-termijnbeleid dat zich op lange termijn tegen ons keert.
Onze oproep aan het college is helder:
Heroverweeg deze versobering. Kies voor sociale rechtvaardigheid. Laat niemand vallen.

Daarom dienen we onze motie “Effecten Armoedebeleid” in: pas deze maatregel niet toe voordat we helder in kaart hebben wat de gevolgen zijn voor deze groep, de uitvoerbaarheid voor onze organisatie én de risico's voor schuldenproblematiek.

OZB – eerlijker verdelen, sociaal beleid beschermen

We zijn blij dat het college inzet op een stapsgewijze verhoging van de OZB voor niet-woningen, maar wij vinden: het mag iets sneller. Op dit moment dragen inwoners via hun OZB veel zwaarder bij dan bedrijven.
Een gemiddeld woningbezitter gaat in 2026 €54 meer betalen. Maar een bedrijfspand betaalt in Overbetuwe nu gemiddeld €814 per jaar. Bij een landelijke correctie zou dat €1.433 zijn – een verschil van ruim €600.
We dienen daarom een motie in die oproept om deze correctie te versnellen, met als doel: ruimte creëren om **bezuinigingen op sociaal beleid** te verzachten. Want als we het sociaal domein overeind willen houden, moeten we ook durven kijken naar eerlijke lastenverdeling.

Dienstverlening

Tijdens de voorronde van 3 juni heeft een inspreker namens een aantal verenigingen en organisaties in Driel aangegeven, dat de houding van de gemeente bij het aanvragen van evenementen-vergunningen niet meedenkend is.
De houding is eerder nee... tenzij in plaats van ja.... mits.
Aan het college de oproep om (in beginsel) een positieve grondhouding aan te nemen ten opzichte van onze inwoners, waarbij het niet uitmaakt over welk onderwerp het gaat. Wij zijn er immers voor de inwoners.

Informatieveiligheid

We hebben begrip voor de zoektocht naar besparingen binnen bedrijfsvoering, maar willen waarschuwen voor één risico: het onder investeren in informatieveiligheid. En de voorbeelden zijn bekent. Gemeenten zoals Hof van Twente en Lochem zijn al eens gehackt – systemen lagen weken plat, gegevens gingen verloren, herstel kostte miljoenen. Dat willen we in Overbetuwe voorkomen.

Daarom vragen we het college via een amendement: bezuinig niet op informatieveiligheid zolang niet aantoonbaar is dat onze basis op orde is. Laat het eerst toetsen, laat zien dat we voldoen aan de wet, en pas dan beoordelen we of er ruimte is om te besparen.

Economic Board
Het college stelt voor om te stoppen met deelname aan The Economic Board. We begrijpen de reflex: €49.000 per jaar is geld. Maar dan moet je ook weten wat je opgeeft. Wij constateren dat de regio Arnhem-Nijmegen tot nu toe niet voldoende succesvol is in het binnenhalen van rijksmiddelen – daar moeten we iets aan doen. Maar juist dán moet je **aan tafel zitten, niet weglopen**.
Wij stellen daarom in een amendement voor om deelname voort te zetten, én actief te werken aan het verbeteren van onze positie binnen de regio. Niet stoppen, maar strategisch meedoen.

Zorgzame gemeenschap
Voorzitter, we willen onderstrepen dat het sociaal domein niet alleen draait om voorzieningen en regelingen. Het gaat ook om mensen. Om vrijwilligers die zich inzetten in dorpen, om huiskamers die ontmoeten, om dorpsnetwerken die signaleren en ondersteunen. Als we zeggen dat we een zorgzame gemeenschap willen, dan begint dat hier. Met betrouwbare ondersteuning, waardering en continuïteit.
Bezuinigingen op vrijwilligersorganisaties leiden tot frustratie, uitval en verlies van betrokkenheid. Wij vragen het college om juist **deze sociale infrastructuur te koesteren** – niet met grote woorden, maar met kleine, stabiele inzet.

Tot slot Vz.
We zien deze Kadernota als een stevige basis voor een gesprek over keuzes. Gemeentebelangen Overbetuwe kiest daarbij voor verbinding: met inwoners, met onze partners én met de raad. We willen scherp zijn op wat echt moet, zuinig zijn op wat werkt en creatief zijn waar het beter kan.

We staan voor realisme, maar ook voor solidariteit. Voor zorgvuldig omgaan met gemeenschapsgeld én voor investeren in vertrouwen. Want dat is uiteindelijk de basis van goed bestuur.

Dank u wel.

Bijlage 3:

D66 Overbetuwe

De kadernota is een belangrijk document waarmee we samen richting geven aan de toekomst van onze gemeente. D66 Overbetuwe ziet daarbij drie hoofdopgaven: **gelijke kansen voor iedereen en investeren in mensen, leefbare en verbonden dorpen en toekomstbestendige financiën.**

1. Gelijke kansen: investeren in mensen

Voor D66 begint goed beleid bij **gelijke kansen voor iedereen**. Juist in financieel moeilijke tijden mogen kwetsbare inwoners niet uit beeld raken. Dat vraagt om blijvende inzet op onderwijs, taalvaardigheid, armoedebestrijding, mentale gezondheid en sterke sociale netwerken.

We zijn blij met de investeringen in onderwijshuisvesting en het onderwijskansenbeleid. Ook de extra investering in de bibliotheek draagt bij aan gelijke kansen. Taal- en digitale vaardigheden zijn essentieel voor iedereen.

Gezondheid is niet hetzelfde als zorg

Gezondheid is zoveel meer is dan alleen zorg. Goede zorg bepaalt voor ongeveer 10-20% hoe mensen hun gezondheid ervaren. Die andere 80-90% wordt voor een belangrijk deel bepaald door je leefstijl, je gevoel van veiligheid, je woonomgeving, je sociale netwerk, je werk en wat je inkomen is. We moeten de middelen die we als gemeente hebben dus niet alleen aan zorg besteden maar ook aan die andere aspecten die de gezondheidsbeleving van mensen beïnvloeden.

Armoedebeleid: gerichter én bereikbaarder

D66 Overbetuwe staat voor een sociaal vangnet dat echt werkt. Voor sommige mensen is een gevulde koelkast eerste prioriteit. Daarom moet ons beleid voeling houden met wat mensen echt nodig hebben.

We pleiten voor een **samenhangende aanpak** waarin eenvoud, vertrouwen en bereikbaarheid centraal staan. Het armoedebeleid moet:

- gericht zijn op beter bereiken van de doelgroep;
- integraal en begrijpelijk zijn;
- gebruik maken van data en signalen;
- mensen stimuleren om, als het kan, (meer) te gaan werken;
- ook aandacht hebben voor ‘stille armoede’.

De doelgroep mag pas worden verbreed als we de huidige doelgroep effectief bereiken. Daarom hebben wij een amendement ingediend om meer geld beschikbaar te stellen voor armoedebeleid en de ombuiging met 100.000 euro te verlagen. **Geen lege koelkast meer.**

Jeugdzorg: van oplappen naar versterken

De jeugdzorg blijft een zorgenkind. Veel kinderen lopen vast en hebben hulp nodig. De oorzaken zijn complex en niet alles ligt binnen de gemeentelijke invloed. Toch moeten we doen wat we kunnen.

Wij pleiten voor:

- **goede samenwerking** met scholen, ouders, zorgverleners en jeugdwerk;
- **normalisatie**: soms is extra hulp níet nodig, zodat we met het beschikbare geld anderen juist wél kunnen helpen;
- **blijvende inzet op preventie**, ook als tijdelijke gelden stoppen.

Investeren in preventie vraagt geduld, maar het loont. Wij blijven ons als D66 fractie inzetten lokaal en landelijk inzetten voor een houdbaar en toekomstbestendig zorgstelsel.

2. Leefbare en verbonden dorpen: huiskamers en woningbouw

Onze gemeente is rijk aan dorpen, elk met een eigen identiteit, maar met dezelfde behoefte aan **ontmoeting, nabijheid en ondersteuning**. D66 ziet **huiskamers** als belangrijke

schakels in de leefbaarheid en we voeren dan ook graag het gesprek over een toekomstvisie op de huiskamers.

Woningbouw: regie en versnelling nodig

We vinden dat de gemeente **actiever en effectiever regie mag nemen** bij nieuwe woningbouwinitiatieven. De woningnood is hoog, vooral onder starters en jonge gezinnen.

We vragen het college om bewust te kiezen op welke projecten extra inzet nodig is. In welke projecten wordt extra ingezet op begeleiding en welke niet? Dat gesprek willen we voeren bij het herijken van het woonbeleid. En: betrek inwoners, maatschappelijke organisaties en dorpen vroegtijdig in het proces, zodat initiatieven ook echt bijdragen aan de leefbaarheid van de dorpen

3. Vooruitkijken in financieel zwaar weer

De signalen uit Den Haag zijn duidelijk: het gemeentefonds staat onder druk, terwijl de lokale opgaven blijven groeien. Dit jaar maken we scherpe keuzes. Complimenten aan het college en de ambtelijke organisatie voor de aanpak om tot deze kadernota te komen. Er is veel om uit te kiezen, en het college heeft wat ons betreft goede keuzes voorgelegd. Door een meevaller uit Den Haag hoeven sommige moeilijke keuzes gelukkig nog niet gemaakt te worden.

Toch vragen wij extra aandacht voor twee zaken:

- De **hoge structurele lasten**: er is nauwelijks ruimte voor nieuwe investeringen de komende jaren. We moeten dus kritisch blijven.
- De **tijdelijke SPUK-gelden** uit Den Haag: laat de goede zaken die met SPUK's gefinancierd worden niet tussen wal en schip vallen. Daarom willen we graag dat bij het stoppen van de SPUK een bewuste keuze gemaakt wordt over het continueren of niet van de activiteiten. Daarom dienen wij een motie in over deze SPUK's.

D66 pleit voor een **realistische toekomstbestendige meerjarenstrategie** die ruimte biedt voor maatschappelijke ambities, met duidelijke prioriteiten.

Tot slot: duurzaam, bereikbaar, toekomstgericht en transparant

De grote opgaven van deze tijd stoppen niet bij de gemeentegrens. Klimaat, woningbouw en mobiliteit vragen om doordachte keuzes. D66 wil groei met behoud van kwaliteit: **groene wijken, duurzame woningen, veilige fietsroutes**.

We zijn trots op de stappen die Overbetuwe hierin zet. Ook zijn we de provincie dankbaar dat alle **ov-verbindingen** behouden zijn. Dat mag ook eens gezegd worden.

Tot slot: dit college hanteert een **open bestuursstijl**, met oog voor transparantie en betrokkenheid. Dat waarderen we zeer. Ook als raad werken we goed samen, dat is mij veel waard, want onze inwoners hebben er baat bij. **Geen Haagse toestanden in Overbetuwe**: laten we -ook in verkiezingstijd- niet vergeten dat we hier staan voor onze inwoners en laten we met open vizier en respect voor elkaar in gesprek blijven en de inwoners en niet te vergeten de toekomstige generatie inwoners voorop stellen.

Dank u wel.

Bijlage 4:

Lijst BOB

Kadernota 2026 Lijst BOB

Gewoontegetrouw begin ik de bijdrage aan de kadernota met een citaat en ditmaal spring ik over mijn eigen schaduw heen. Ik citeer namelijk iemand, wiens naam vroeger bij ons thuis zelfs niet genoemd mocht worden. Joop Den Uyl. Den Uyl zei namelijk eens: “Waar visie ontbreekt, komt het volk om”. Wijze woorden en daarom zal hij ze stellig in een onbewaakt ogenblik hebben gezegd. En toch is het ontegenzeggelijk een waarheid als een koe.

En dan eentje van Jan Peter Balkenende: “Grote woorden moeten vaak kleine daden verbloemen”.

Of Hans van Mierlo: “Ik heb over ontzettend veel dingen geen mening, omdat ik er niet over heb nagedacht”

Wat wil ik zeggen met deze 3 citaten van drie vooraanstaande lieden uit landelijke politieke partijen. Op de eerste plaats, dat iedereen – dus ook deze drie – wel eens een helder moment heeft. Ik moest eraan denken toen ik na de input van mijn fractie aan mijn bijdrage begon. Voor ons ligt een kadernota, waarbij de publieke en politieke afwegingen bijzonder weinig transparant zijn. Waarom bezuinigen we hoeveel op welke posten en wat betekent dit voor onze doelen, wat zijn de verwachte effecten voor onze burgers?[1] Zie het al gevoerde debat over het nieuwe armoedebeleid en de daarop voorgestelde bezuiniging. Tegelijk wordt soms met grote woorden wordt soms verbloemd, dat zelfs het lef ontbreekt om zelfs maar kleine dingen te doen. Denk ook aan de gevoerde discussie over de vrij besteedbare middelen die aan de bibliotheek zijn gegeven. Tevens ademt de kadernota voor ons een wat ondoordachte sfeer. Vandaar de citaten[2].

Lijst BOB zou de kadernota 2026 de ondertitel “op de pof” mee willen geven. Veel zaken worden vooruitgeschoven tot na de verkiezingen. Van veel zogenaamde ombuigingen is het nog maar afwachten of ze inderdaad het beoogde effect zullen hebben. De VVD vroeg naar de inzet van de algemene reserve. Het antwoord was, dat bezuinigingen niet altijd direct per volgend jaar gerealiseerd kunnen worden. Heeft 3 jaar geleden niet de voltallige oppositie – enkele partijen zitten nu in het college – gewaarschuwd voor de daljaren en opgeroepen om er alvast op te anticiperen. Is men dan al niet veel te laat begonnen met bijsturen? Heeft dit en het vorige college niet te lang gedaan of er niets of bijna niets aan de hand was?

Rekenen we ons in deze kadernota niet rijk met het door het college zonder enige onderbouwing genomen besluit om de afschrijvingstermijnen naar 50 jaar te brengen. Bij MFSC Elst geeft dat een schijnopbrengst van € 130.000,-- . De systematiek van de rekenrente leidt ertoe dat het college bij investeringsvoorstellen 2% minder rente in de kosten meeneemt dan dat het feitelijk betaalt aan de nieuwe langlopende leningen. Het is misschien conform de regels, maar het maskeert de werkelijke kosten. Tenslotte valt op dat voor salarissen en sociale lasten (voor de gemeente, maar naar ik aanneem ook het sociaal domein) wordt uitgegaan van 2,5% (per jaar of alleen in 2026?), terwijl bijv. het OVA-

---

[1] Mogelijk zal B&W of coalitie verwijzen naar de formats ombuigingen. Daar zit echter weinig in, hoogstens de indeling in categorieen ‘quick wins, ambities en lastenverzwaring’ en het spinnenweb ‘leefomgeving, economie, mens’. Hoe dat de afwegingen stuurt is niet duidelijk. Voor de verdeling van de taakstellingen is gekozen voor 70/30 en binnen de 70 naar rato van het aandeel in de uitgaven, dat zijn toch haast ambtelijke criteria en behoorlijk willekeurig.

[2] Bij evt interruptie evt. als voorbeeld noemen: Zo wordt bovenop een forse bezuiniging op het onderhoud van de openbare ruimte, nog een bezuiniging gestapeld van 4 ton structureel onder de vlag ‘niet toekennen inflatieclaim”.

percentage voor zorg en sociaal domein landelijk voor 2026 voorlopig is vastgesteld op 4,24%[3]. In het kader van de reële tarieven is dit ook een logisch referentiepunt voor het sociaal domein.[4] Zit hier dan niet op voorhand een tekort of een extra taakstelling ingebakken?

Er is in het verleden veel gesproken over het onder controle krijgen van de kosten van het sociaal domein. Ongeveer de helft van onze begroting gaat daar naartoe. We hadden in deze kadernota graag aanzetten gezien om deze kosten – zonder in te leveren op kwaliteit – binnen de perken te krijgen. We konden ze niet vinden. Vraag aan de wethouder: “Hebben we iets gemist”. En dan graag een iets uitgebreider antwoord dan ja. Welke getroffen maatregelen maken het aannemelijk dat we de lijn daarvan kunnen doortrekken en op grond daarvan besparingen mogen inboeken? Is over door te trekken lijnen al overeenstemming met andere betrokken partijen? En natuurlijk moet je soms eerst bouwen aan iets nieuws, voordat je resultaten kan boeken. We zien echter dat eenmalige middelen vooral zijn ingezet om tijdelijke programma’s te draaien. Denk bijvoorbeeld aan valpreventie. Nu lijkt dat vooral een beweegprogramma en het is dus niet benut om betere samenwerking te realiseren tussen huisarts, fysiotherapeut en apothekers. Als de middelen wegvallen, valt het programma weg en zitten we weer in de oude verhoudingen. Dat is dan dus een voorbeeld van een gemiste kans. . We doen als lijst BOB een aanbod om in het najaar te komen met een nieuwe visie op het sociaal domein. En niet alleen een visie, maar ook gedachten over hoe je de verbinding maakt tussenuitvoering en visie en wat dat vraagt van de rol van de gemeente als samenwerkingspartner. We zullen die graag leggen naast de visie die het College heeft aangekondigd en op basis daarvan de discussie aangaan.

Een enkele opmerking naar aanleiding van de verdeling van de lasten van de ombuigingen van 30% direct voor de burger en 70% elders. Dit is natuurlijk de reinste volksverlakkerij. De burger merkt die 30% uiteraard direct, maar merkt van de andere ombuigingen uiteraard ook wat. Voorzieningen worden minder, kosten doorberekend aan verenigingen hebben invloed en minima merken een bezuiniging op het armoedebeleid direct in de portemonnee

Er zit nu een college met leden van links naar rechts en gesteund van links naar rechts. We hadden verwacht deze politieke kleuren terug te vinden in de kadernota. De invloed van de Groen Links fractie en haar wethouder konden we terugvinden. Maar we misten de degelijkheid van begroten van het CDA en de begrotingsbeheersing, de we van de VVD gewend zijn. We kunnen ons niet aan de indruk onttrekken, dat de verschillende coalitiegenoten van dit verstandshuwelijk zich erg ongemakkelijk moeten voelen.

Vanuit deze kadernota gaan we naar de begroting in het najaar. In deze kadernota is de meicirculaire nog niet verwerkt. Daar zullen nog gelden vandaan komen. Lijst BOB spreekt de hoop uit, dat deze gelden echt gebruikt zullen gaan worden voor het verzachten van de lasten van de burger.

Onze titel voor deze kadernota is “op de pof”. Veel wordt verschoven tot na de verkiezingen. Draai je daarmee de burger niet een rad voor de ogen. En zadel je een volgend college op met het oplossen van wat nu is blijven liggen. Lijst BOB geeft nu al aan bereid te zijn om in een komende coalitie hieraan zijn deel te nemen. Echter niet tot elke prijs en we moeten niet als een jaar geleden het idee hebben, dat er toch al bij de formatie leidende partijen een hinderlijke vooringenomenheid richting lijst BOB bestaat. Deze vooringenomenheid kan zich – zeker op termijn – tegen partijen keren.

Lijst BOB heeft er van af gezien om met veel amendementen en moties bij deze kadernota nog te redden wat er te redden valt. Het zou een veelheid van amendementen zijn

geworden, waarvan we toch de verwachting hebben dat ze keurig netjes door de coalitiepartijen weggestemd zouden worden. Wij tillen dit ook maar over de verkiezingen heen. Het zal duidelijk zijn, dat er een wel iets heel bijzonders moet gebeuren in het verdere verloop van deze beraadslagingen, wil lijst BOB voor deze kadernota stemmen. In de tweede termijn zal ik onze motie(s) en amendement(en) toelichten.

Ik eindig met een citaat van Alexander Pola: “Wie de eindjes aan elkaar wil knopen moet voortdurend in touw zijn.”

Bijlage 5:

VVD Overbetuwe

Geachte voorzitter, college en raadsleden,

Overbetuwe staat voor een belangrijke keuze. Met een tekort van meer dan vijf miljoen kunnen we kiezen voor een structurele koerswijziging die onze gemeente toekomstbestendig maakt. “De overheid moet doen wat nodig is, en laten wat kan.” Hans Wiegels woorden uit 1977 zijn vandaag actueler dan ooit.

Namens VVD Overbetuwe lever ik hierbij onze bijdrage aan de Kadernota 2026. Wij geloven in de kracht van eigen initiatief, ondernemerschap en persoonlijke verantwoordelijkheid. Wij staan voor een gemeente die kansen creëert en die vertrouwt op de creativiteit van inwoners en ondernemers. Wanneer mensen het écht niet op eigen kracht redden, dan staan wij voor een gemeente die díe mensen helpt.

Ondanks verschillende denkbeelden werken we samen in een betrouwbare, stabiele coalitie. Wij blijven hard werken aan de uitvoering en blijven gaan voor stabiliteit, inhoud en resultaten.

Financieel beleid
Het college verdient waardering voor de daadkrachtige aanpak van het financieel tekort met 70% ombuigingen en 30% lastenverzwaring. Dit resulteert in een OZB-verhoging van 9.3%. Wij hebben ons er in de coalitie hard voor gemaakt dat deze stijging niet hoger zou zijn. Voor nu, in combinatie met de ombuigingen, kunnen we dit als verantwoord beschouwen. De wijze van verdelen van de ombuigingen over het sociaal domein, fysiek domein en dienstverlening vinden wij weloverwogen.

Wel zijn wij benieuwd naar de plannen voor verhouding tussen eigenaar woningen en eigenaar niet-woningen. Een forse verhoging van de kosten voor onze bedrijven is in economisch moeilijke tijden onverantwoord. Graag horen wij hier een reflectie op van het college.

De gemeente zou moeten leven binnen haar middelen, net als elke ondernemer en elk huishouden. Eigen verantwoordelijkheid begint bij de gemeente zelf. Het Rijk maakt het gemeenten echter niet gemakkelijk door te korten op beschikbare middelen en hogere uitgaven voor Jeugdzorg en Wmo af te wentelen.

Ook is er waardering dat er naast een sluitend financieel perspectief ruimte is gevonden om te investeren in de leefbaarheid van onze gemeente. Voor het fysiek domein zijn de voorstellen haalbaar en concreet. Wij vinden dat er niet verder beknibbeld kan worden op het fysiek domein. Dan wordt teveel ingeteerd op veiligheid en leefbaarheid.

Voor het sociaal domein zien wij het actieplan met vertrouwen tegemoet. Wij zijn er van overtuigd dat de schaarse middelen effectief ingezet kunnen worden om te voorkomen dat

jongeren psychische problemen krijgen of inwoners niet meer kunnen voorzien in basisbehoeften. Vraag aan het college: Wat zien zij als de grootste uitdaging om het voorgestelde plan aan de wettelijke regels begroting vanuit de Provincie te laten voldoen?

Terug naar de kern
Wij zien kansen om inwoners en ondernemers nog beter te ondersteunen als echte partner. Gemeenten die meedenken en faciliteren, trekken ondernemers aan. Wij geloven in het 'ja mits'-principe in plaats van het 'nee tenzij'-principe.

Wij kunnen leren van succesvolle voorbeelden: ondernemers die snel hun vergunning krijgen en woningbouwprojecten die voorspoedig verlopen. Dit vraagt om een andere manier van organiseren, meer gericht op service en samenwerking.

We hebben de kans om van de huidige aanpak, overal een beetje bezuinigen, na volgend jaar over te stappen op een doelgerichte strategie. In plaats van alles tot tachtig procent goed te doen, kunnen we er voor kiezen om kerntaken voor honderd procent uit te voeren.

De uitdaging is duidelijk, om ook in de toekomst lastenverzwaring binnen de perken te houden zijn verdergaande ombuigingen nodig. VVD Overbetuwe stelt voor, focus op kerntaken en die dan voor honderd procent goed doen. Zodat inwoners en ondernemers voor zaken waar ze de gemeente écht nodig hebben, kunnen rekenen op die excellente, dienstbare overheid.

Bijlage 6:

Groenlinks Overbetuwe

Voorzitter,
Vandaag de dag is 'politiek' soms een vies woord geworden. Sommigen zien de politiek als iets wat in hun weg staat, dat hun leven niet beter maakt, maar juist moeilijker. Sommigen hebben het gevoel dat de politiek er niet meer voor hen is, maar alleen nog maar voor een selecte groep. Sommigen voelen zich niet vertegenwoordigd door de politiek.

Dat gevoel baart ons zorgen. En tegelijkertijd snappen we het ook wel. Want met een overheid die de laatste jaren langzaam terugtrekt uit de samenleving, creëer je natuurlijk, soms letterlijk, afstand. Van die afstand tot de politiek wordt bewust gebruikt gemaakt door populistisch gedachtegoed, waarbij de afstand tot de politiek wordt benadrukt en de verschillen tussen groepen uitvergroot. Waar de overheid afstand neemt, vindt populisme ruimte. De wetenschap zegt het ook al jaren, de Westere democratiën brokkelen af. Een keerpunt moet worden ingezet.
Want de democratische rechtstaat als politiek is eigenlijk ontzettend mooi. Het is het resultaat van eeuwen aan strijd tussen volk en toevallige machthebber dat ertoe heeft geleid dat we weer in maart, en nu ook in oktober weer, mogen gaan stemmen. De politiek is het verlengstuk van de mensen om de samenleving richting te geven en toe te werken naar gezamenlijke doelen vanuit gemeenschappelijke waarden.
Als lokale politiek staan we een stuk dichterbij de mensen. Aan ons is het de taak om te laten zien hoe mooi politiek kan en hoort te zijn. Dat wij, in opdracht van de inwoners, richting geven aan Overbetuwe. Als GroenLinks Overbetuwe doen we dat op basis van de waarde: solidariteit. En nu we het hebben over de meest politieke vraag, namelijk: 'Wie krijgt wat?', kan onze samenleving wel wat solidariteit gebruiken. 'Wie krijgt wat?' slaat dit proces van ombuigingen natuurlijk wel een beetje plat, maar grofweg komt het erop neer dat we moeten kijken naar onze beperkte middelen als gemeente en moeten bepalen wie wat krijgt.
We moeten weer terug naar de kerntaken! Dat hoor ik de laatste tijd wel vaker als het gaat over het financieel sombere vooruitzicht wat we hebben als gemeente, net als het leeuwendeel van de gemeentes in het land. Door de bezuiningen van het rijk op de

overheidslaag die het dichtst bij de inwoners staat, worden we geconfronteerd met de vraag wat we belangrijk vinden, en waar het wel een tandje minder mag, of eigenlijk moet. Want geen enkele ombuiging die in de kadernota staat, is leuk om te doen. Natuurlijk niet. Daarover zijn we het als raad eens. Ook snappen we met elkaar dat we naar de inwoner duidelijk moeten maken dat we als gemeente sommige taken minder goed kunnen uitvoeren. Maar wat dan de kerntaken van de gemeente zijn, daarover kunnen we van mening wisselen. Is het de taak van de gemeente om te zorgen voor een groene, gezonde omgeving? Horen we als gemeente ervoor te zorgen dat er woningen worden gebouwd? En zo ja, wat voor woningen dan? Is het een kerntaak van de gemeente om te zorgen voor een gunstig vestigingsklimaat voor commerciële bedrijven?

Deze kadernota neemt een mooie voorzet op die discussie. We bezuinigen niet op onze toekomst, door onverminder te investeren in een duurzame gemeente en brede preventie op peil te houden, dat laatste in opdracht van een motie van o.a. GroenLinks en PvdA Overbetuwe.
Wij vinden het namelijk een kerntaak van de gemeente om zorg te dragen voor onze inwoners. Door betaalbare woningen te realiseren, warme zorg aan te bieden en kwetsbare groepen te ondersteunen. Door te bouwen aan een duurzame gemeente, waar mens, dier en natuur een toekomst heeft zonder hittestress, overstromingsgevaar of biodiversiteitsverlies. We bouwen dit op een fundament van solidariteit. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten uit solidariteit met kwetsbaardere groepen.
We investeren liever een euro in zorg of inkomensondersteuning voor onze inwoners dan in de reputatie van een goedkope gemeente. Onderaan de lijstjes met lokale lasten bungelen is geen doel op zich, zorg dragen voor onze inwoners is dat wel. Door de OZB een beetje te verhogen, zorgen we voor warme financiële ondersteuning, toegankelijke dienstverlening en onderwijs op peil. Huiseigenaren betalen enkele euro's meer per jaar, waardoor we kunnen investeren in een groene openbare ruimte, muziekonderwijs in de klas en ruimhartiger armoedebeleid. Wij noemen dat solidariteit.
Er zijn een aantal amendementen en moties ingediend, ook door ons. We zijn benieuwd naar de discussie in de raad en naar de reactie van het college. We willen ons betrouwbaar opstellen naar onze inwoners en de politiek, dus zijn niet geneigd om voorstellen te steunen die toornen aan financiële afspraken die zijn gemaakt en vertaald in het coalitieakkoord. Wel kijken we positief naar bijvoorbeeld het voorstel om muziekonderwijs in de klas te behouden en naar de oproep om transparant te zijn richting inwoners over de effecten van de keuzes die we vanavond en bij de begroting maken. We wachten met belangstelling de vergadering hierover af.

De bezuiningen op het armoedebeleid baarden ons van alle ombuigingen misschien wel de meeste zorgen. In deze tijden van groeiende ongelijkheid en dure huren en boodschappen, vinden we het niet rechtvaardig dat op deze groep mensen wordt bezuinigd. Wij staan voor een solidaire inkomensnorm op 120%. Hierdoor kunnen mensen die moeite hebben met het betalen van de huur, het eten vanavond of hun broodnodige zorg, toch een stuk ondersteunen. Wij geven de voorkeur aan nú duidelijkheid geven in plaats van wachten tot het nieuwe armoedebeleid wordt besproken na de zomervakantie. Door als raad nú daadkrachtig op te treden, kunnen we inwoners gerust stellen die bang zijn dat hun ondersteuning wordt stopgezet.
Afsluitend voorzitter, wil ik graag terughaken op het gevoel van asftand dat leeft rondom de politiek. Het zou een miskenning zijn van de zorgen van inwoners om de illussie te hebben dat we vanavond dat gaan oplossen. Maar we kunnen stappen zetten. Stappen die laten zien dat de politiek er daadwerklijk is voor de inwoners. Om te bouwen op solidariteit, zodat gecreëerde tegenstellingen tussen groepen worden verzacht en de politiek en de inwoner weer naar elkaar toetrekken. Dank u wel.

Bijlage 7:

OverbetuweNu (OBN)

Voorzitter,
Overbetuwe staat de komende jaren voor een grote financiële opgave. We krijgen veel minder geld van de Rijksoverheid om onze taken uit te voeren.
We hebben daardoor minder te besteden in Overbetuwe en moeten kiezen: waar verhogen wij onze inkomsten en waar verminderen wij onze uitgaven?
OverbetuweNu wil daarbij het eerlijke verhaal vertellen. Er zullen keuzes moeten worden gemaakt en deze zullen op veel gebieden pijn gaan doen. Voor OverbetuweNu staat daarbij de bestaanszekerheid van onze inwoners en leefbaarheid in onze kernen voorop.
Dat betekent dat wij kritisch zijn op ombuigingen in het sociaal domein en over ombuigingen die gaan over mobiliteit en openbaar vervoer. Daarnaast willen wij dat er doorgepakt wordt bij het bouwen van passende woningen.
Ook de multifunctionele centra in de verschillende kernen zijn belangrijk voor de leefbaarheid. Daarom zijn we blij dat een aantal hiervan niet meegenomen wordt in de ombuigingsvoorstellen van deze kadernota. En, tot slot voorzitter geven wij aandacht voor jongeren en senioren.
Ik gaf al aan dat OverbetuweNu wil dat er wordt doorgepakt met het bouwen van passende woningen in Overbetuwe.
Ik ben zelf als kleine jongen in Overbetuwe komen wonen en toen ik hier opgroeide, werd het voor mij steeds duidelijker dat ik hier wilde blijven wonen. En dat geld niet alleen voor mij, ook vrienden en kennissen willen en jongeren die ik spreek geven aan dat zij in Overbetuwe blijven wonen.
En dan het liefst in hun eigen dorp. Die wens is alleen heel lastig te realiseren, er worden nagenoeg geen betaalbare woningen voor starters gebouwd.
Dit leidt ertoe dat jongeren wegtrekken uit Overbetuwe. Een van mijn vrienden is kortgeleden naar Schuytgraaf verhuisd omdat daar wel betaalbare starterswoningen worden gebouwd.
Als jongeren wegtrekken uit Overbetuwe doet dat iets met de samenstelling van en de leefbaarheid in het dorp.
Naast het bouwen van woningen voor starters, zou de doorstroming op de Overbetuwse woonaanbod, een mogelijkheid moeten bieden om jongeren een plek te geven in Overbetuwe. Dit kan worden bereikt indien ook woningen worden gebouwd voor senioren. Er zijn senioren in Overbetuwe die kleiner en passender willen gaan wonen, echter net zoals bij starterswoningen, heeft het bouwen van seniorenwoningen onvoldoende prioriteit bij de lopende bouwprojecten.
Vorig jaar is mijn moeder opgenomen in een verzorgingstehuis, ze heeft Alzheimer. Mijn vader zou dolgraag kleiner, maar wel in de buurt van mijn moeder willen gaan wonen. Maar die woningen zijn er niet, of ze zijn niet betaalbaar. En dat geldt voor veel van onze oudere inwoners die om veel uiteenlopende redenen kleiner willen wonen.
Daarom willen wij twee moties indienen, een gericht op woningen voor jongeren en een gericht op woningen voor ouderen.

Voorzitter,
Overbetuwe bestaat uit een flink aantal afzonderlijke dorpen en buurtschappen. Onderlinge bereikbaarheid en doorstroom is belangrijk, evenals genoeg openbaar vervoer en veiligheid in het verkeer.
OverbetuweNu wil dan ook niet bezuinigen op mobiliteit en openbaar vervoer. Tijdens de presentatie van de kadernota op 3 juni 2025, gaf de portefeuillehouder aan dat er in plaats van 2 nog maar 1 verkeersplan per jaar wordt geschreven. Maar dat dat feitelijk nu ook al zo is, omdat er op dit moment geen 2 verkeersplannen per jaar geschreven worden. Kan de portefeuillehouder dan aangeven waar de ombuiging zit, het lijkt er namelijk, dat het hier gaat om het in overeenstemming brengen van de ambtelijke planning en dus geen ombuiging is. Hoe de portfeuillehouder dit ziet.

Voorzitter,
Bij de behandeling van het Projectenboek werd duidelijk dat veel (bouw)projecten een lange doorlooptijd hebben of niet opgestart kunnen worden. De oorzaak die daarvoor gemeld is, is het gebrek aan ambtelijke capaciteit.

Onze vraag aan de portefeuillehouder is, of dit probleem zich in meer gemeenten in onze regio voordoen en samengewerkt wordt om dit probleem te verhelpen. En welke maatregelen op korte termijn worden getroffen om de ambtelijke capaciteit in Overbetuwe weer op sterkte te krijgen.
Daarnaast is er een mogelijkheid om samen te werken met projectleiders die gefinancierd worden door initiatiefnemers van verschillende bouwprojecten. Heeft de portefeuillehouder hier ervaring mee en zo nee, is hij bereid om dit nader te onderzoeken?
Voorzitter,
Ik rond af.
Voor OverbetuweNu is de voorliggende kadernota een goede aanzet om de komende jaren op voort te bouwen. We moeten ombuigen, maar OverbetuweNu wil graag doorpakken op zaken die voor de toekomst van Overbetuwe belangrijk zijn: bouwen, mobiliteit en bestaanszekerheid.
Dank u wel.

Bijlage 8:

Lokaal Kompas

Geachte voorzichter, geachte raad, beste inwoner,
Het gaat vandaag ergens over. Over veel geld, of eigenlijk het tekort aan. Over levens, want er zullen rechtsom linksom levens worden beïnvloed door bezuinigingsmaatregelen.
Wat mij opviel de afgelopen paar weken is dat de gemiddelde inwoner helemaal niet doorheeft dat er zulke ingrijpende bezuinigingen te dienen worden genomen volgend jaar en de jaren erop. Dat betekent dat de meeste mensen het pas door krijgen op het moment dat het hen direct treft.

En dat betekent weer dat wij als Gemeenteraad extra goed moeten opletten en moeten kijken naar de gevolgen van de te nemen beslissingen.
Dat kan alleen als wij als raad voldoende inzicht hebben. Daarom heb ik de motie “Meer duidelijkheid” ingediend. Los van de politieke kleur, wij als raad hebben er veel baat bij als wij de gevolgen goed kunnen inschatten. Bij een beleidsstuk worden de gevolgen, risico’s, kosten, sociale gevolgen, ed. duidelijk in beeld gebracht. De kadernota is een financieel stuk en om die reden staat er een beperkte uitleg over de gevolgen in. Begrijpelijk, maar niet handig. Niet handig in verband met de bezuinigingen die worden genomen, niet alleen in 2026, maar ook de jaren erna. In welke vorm deze informatie komt, maakt mij niet uit. Het kan zijn in een stuk dat lijkt op een beleidsstuk, het mag een onderschrift zijn, maar het kan ook in een IBC. Zolang het maar duidelijk is.

Voorbeeld: ik heb in de voorronde gevraagd over de fin. Gevolgen van het korten op valpreventie, daar kreeg ik geen duidelijk antwoord op. Hoe weet ik dan als ik instem met deze bezuiniging geen negatieve invloed zal hebben op inwoners en hoe zit het met het fin plaatje. Kost het ons op lange termijn niet meer? (graag reactie van de wethouder)
Deze en andere vragen in de technische sfeer kunnen direct duidelijk worden bij het geven van meer informatie aan de raad. Ik ga ervanuit dat het college de voors- en tegens duidelijk heeft. De vraag is dus of dit duidelijk met de raad gecommuniceerd kan worden.
Tijdens de sessies over de te nemen bezuinigingen kreeg ik een knoop in mijn maag. Vooral toen het ging over het sociaal domein en de invloed op levens van onze inwoners, duidelijk naar voren kwam. De blokjes, de duizentjes, de miljoenen, vlogen over de tafel…..
Toen ik de kadernota las kreeg ik dezelfde knoop in mijn maag.

Laat ik duidelijk zeggen dat het fijn is dat er een kadernota ligt die tot een sluitende begroting van 2026 kan leiden. Laat ik ook zeggen dat ik blij ben dat een aantal van de voorstellen tot bezuinigingen NIET zijn doorgegaan.

Toch een knoop in de maag. Waar zit die dan in? Op armoedebeleid. Ook al is de situatie inmiddels veranderd en hebben we al een besluit genomen wat betreft de zorgverzekering en is er gesteld dat het armoedebeleid pas in het najaar zal worden besloten en dat het pas in 2027 zal ingaan.
Het gaat namelijk nog steeds over een enorm groot bedrag. Zeker als je ziet uit welk potje het moet komen. Armoedebeleid. Hoe kunnen wij armoede bestrijden? Hoe kunnen wij mensen die in armoede leven helpen als wij daar niet de fin. middelen voor beschikbaar stellen.
Kort antwoord: dat kan niet.

Samen met GroenLinks en PVDA heb ik A1 ingediend waarin gevraagd wordt om de 120% te behouden en er is ook een dekking voor aangegeven, zoals gebruikelijk bij een amendement. Aangezien die er is lijkt het mij heel simpel om daarin mee te gaan.

Afsluitend voorzitter,
Roep ik het college en de raad op om onze mensen, onze inwoners, niet uit het oog te verliezen en extra voorzichtig te zijn met bezuinigen op het gebied van het sociaal domein en armoede.
Dank u wel voorzitter.

Bijlage 9:

PvdA Overbetuwe

Voorzitter,

Politiek gaat over toedeling van waarden, over keuzen maken: wie wél, wie niet; wat wél, wat niet; waar wél, waar niet; hoe wél, hoe niet? Zeker in financieel zware tijden is het belangrijk hoe de keuzen uitvallen.

Bij het maken van die keuzen let de PvdA erop dat politieke voornemens deugdelijk worden voorbereid en uitvoerbaar zijn. Daarom vindt de PvdA dat er bij de personele organisatie voldoende inhoudelijke deskundigheid en uitvoeringscapaciteit moet zijn.

De laatste decennia zijn burgers onzeker geworden over wat zij van de overheid mogen verwachten. Als PvdA kijken wij dan in het bijzonder naar de sociale grondrechten, die in onze Grondwet zijn opgenomen. Bij die sociale grondrechten gaat het onder meer om voldoende werkgelegenheid, bestaanszekerheid, verbetering van het leefmilieu, voldoende woongelegenheid en onderwijs.

Anno 2025 zien we dat het veel mensen niet lukt om zonder ‘eigen geld’ betaalbare woonruimte te vinden. In Overbetuwe zien we dat er in sommige dorpen geen winkel meer in de buurt is, dat de politie nauwelijks op straat is, het openbaar vervoer beperkt, de geldautomaat weggehaald, een huis- en tandarts moeilijk te krijgen.

Dat raakt het vertrouwen van de burgers in de overheid. Extreme denkbeelden krijgen daarmee een voedingsbodem en uiteindelijk komt de democratie in gevaar.

Zo ver is het in Overbetuwe gelukkig nog niet. Maar we kunnen er ook niet gerust op zijn. Wij zullen het vertrouwen van onze inwoners moeten terugwinnen door te zorgen voor goede publieke voorzieningen.

Voorzitter,

Terug naar de Kadernota 2026.

De PvdA staat achter de afspraken van het coalitieakkoord ‘Duurzaam bruggen slaan - En daadkrachtig doorpakken’.

Wij steunen dan ook het voorstel van het college om het huidige begrotingstekort op te lossen door 30% lastenverzwaring en 70% ombuigingen.

En wij accepteren de gelimiteerde inzet van de algemene reserve voor het dekken van het tekort in de jaarschijven 2026 en 2027.

Voorzitter, Collega’s,

Het zal u niet verbazen dat de PvdA veel moeite heeft met de bezuinigingen op het sociaal domein.

Wij wijzen toch nog maar eens op de maatschappelijke baten van preventie. Maatregelen die problemen voorkomen zijn allereerst goed voor onze inwoners. En hebben bovendien als gevolg dat mensen minder beroep hoeven te doen op zorg en andere ondersteuning.

In 2025 zijn er al maatregelen ingevoerd die 500.000 euro moeten opleveren. En in 2026 komt daar nog eens 1,4 miljoen euro aan bezuinigingen bij oplopend tot 2,5 miljoen euro in 2029.

Het college geeft aan dat zij een actieplan met maatregelen gaat opstellen, die gaan leiden tot de genoemde ombuigingen. Dat actieplan gaat onderdeel uitmaken van de Programmabegroting 2026.

De PvdA ziet dat actieplan met bijzondere interesse tegemoet en zal, indien nodig, met voorstellen tot aanpassing daarvan komen.

Wij rekenen erop dat de betreffende portefeuillehouders met voldoende maatregelen komen en inzichtelijk maken wat de concrete gevolgen zijn voor onze inwoners. Daarnaast rekent de PvdA erop dat de baten van preventieve maatregelen meer inzichtelijk worden gemaakt.

Voorzitter,
De PvdA constateert met het college dat de bouw van woningen achterblijft bij de planning. Dat vinden wij moeilijk te accepteren.
Op welke wijze kunnen wij het college helpen om méér woningen te bouwen?
De PvdA dringt op snelheid aan rond enkele plannen, zoals de gebiedsontwikkelingen in Heteren en Zetten, en ‘Lingezicht’, ’Land van Tap’ en ‘Het Kruis’ in Elst.

Voorzitter,

Overbetuwe kiest er voor om de stijging van de WOZ-waarden te compenseren met een daling van het tarief. Per saldo stijgen de OZB-opbrengsten dus niet door de stijging van de WOZ-waarden.

Dit leidt er toe dat de OZB-opbrengsten geen gelijke tred houden met de korting op het gemeentefonds, waardoor Overbetuwe er qua inkomsten per saldo op achteruit gaat.

Hoe kunnen we die korting voorkomen, is onze vraag aan de portefeuillehouder? En wij horen graag van de portefeuillehouder welke financiële gevolgen voor onze inwoners en de gemeente eraan zijn verbonden als we de compensatie achterwege laten.

Voorzitter,

De PvdA is ervan overtuigd dat geen van onze huidige grote problemen kan worden opgelost zonder actieve medewerking van inwoners. Zonder gevoel van onderlinge verbondenheid en gemeenschapszin lukt het niet.

Onze gemeenteraad moet ruimte en mogelijkheden creëren voor dat actieve burgerschap, met extra aandacht voor burgers ‘die buiten de boot dreigen te vallen’.

Want burgerschap is de verbinding tussen individu en samenleving.

Bij de komende verkiezingen zal het publieke debat vooral moeten gaan over de vraag hoe de ruimte voor burgerschap groter kan worden, welke belemmeringen moeten worden opgeruimd en wat er van de lokale overheid mag worden verwacht?

Ik sluit af met een tekstfragment van een jaren70-band. Mijn motto voor de rest van deze raadsperiode en misschien een opsteker voor hen met wie het wat minder gaat:

“Why not think about times to come,
And not about the things that you've done,
If your life was bad to you,
Just think what tomorrow will do”.

Dank u voorzitter.

Bijlage 10:

ChristenUnie

Algemene beschouwingen ChristenUnie Overbetuwe Kadernota 2026
Dit is de laatste kadernota voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2026. Hoe de samenstelling van deze raad er na volgend jaar maart ook uitziet, de broekriem moet de komende jaren strakker. Dat is aantrekkelijk voor iemand die gewicht wil verliezen. Als het gaat over geld, is het minder goed nieuws.

Ik zal eerst stilstaan bij het proces van de ombuigingen. Daarna ga ik kort in op de punten die wij bij begroting 2025 hebben aangehouden richting kadernota 2026. Dat zijn de hondenbelasting, het aantal wethouders na de volgende verkiezingen en jonge stemmers.

Het proces om de broekriem ook in 2025 al aan te halen, viel niet mee. Gelukkig heeft het college geluisterd naar onze verschillende oproepen. Om de gemeenteraad beter in staat te stellen, keuzes te maken. Eerlijk is eerlijk. Dus nu ook complimenten aan het college voor het proces, de informatie en inzicht in de afwegingen, die hebben geleid tot kadernota 2026.

Hoewel het proces tot nu toe beter is, blijven de beslissingen lastig. 60% van de bezuinigingen betreft bijvoorbeeld zorg voor mensen. Dat baart ons zorgen. Tegelijkertijd zien we ook een kans. Om te onderzoeken waar nog efficiënter en effectiever gewerkt kan

worden. In plaats van besparen op zorg voor mensen is er wat ons betreft nog ruimte voor een verdere stijging van de OZB als dat nodig is.

Hoewel het proces tot nu toe beter is, horen we graag van het college hoe het proces en de tijdslijnen eruitzien voor de uitwerking van de ombuigingen. Wij verwachten een aanpak waarbij de raad in staat wordt gesteld om sturing te geven is. Zodat er bij de begroting of later niet ‘ineens’ een plan vastligt. Want ombuigingen concretiseren is misschien uitvoering, het is wat ons betreft geen reguliere uitvoering. En dat vraagt wat ons betreft proactieve informatievoorziening.

Hoewel het proces tot nu toe beter is, vragen we het college ook graag hoe het gaat met de besparingen in 2025. Want inmiddels is er al een half jaar voorbij. En tot nu toe missen wij inzicht in de uitvoering. Dus ook daarover een vraag: hoe ziet de aanpak eruit om het effect van de ombuigingen structureel te monitoren. Want dat vraagt echt aandacht. Zeker omdat de bodem van de algemene reserve steeds meer in zicht dreigt te komen. En verwachtingen kunnen verschillen.

En als laatste over het proces: hoewel het proces tot nu toe beter is, is ook in 2026 geld uit de algemene reserve nodig om de begroting sluitend te krijgen. Omdat “niet alle ombuigingen direct realiseerbaar zijn”. Zat dat er naar aanleiding van begroting 2025 niet al duidelijk aan te komen? En had het college daar niet al eerder proactief stappen in kunnen zetten?

Wij horen graag de reactie van het college op onze vragen over de uitwerking, de monitoring en de implementatiesnelheid van de ombuigingen.

Bij behandeling van begroting 2025 hebben we drie aandachtspunten aangedragen waar we richting de ombuigingen mee aan de slag zouden gaan. Belofte maakt schuld. En afspraken nakomen is betrouwbaar, iets waar ChristenUnie Overbetuwe voor staat. Dus vandaag geef ik een terugkoppeling over de wat wij willen met de hondenbelasting, het aantal wethouders na de verkiezingen in 2026, en jonge stemmers.

Eerst de hondenbelasting. Hondenbezitters worden vanaf 2026 onevenredig belast. Inkomsten uit hondenbelasting mogen overal voor worden gebruikt. Dat het mág, betekent niet dat het ook móet. Wij vinden dat hondenbelasting zoveel mogelijk gebruikt kan worden voor honden. Ook al hoeft dat niet. Daarom stellen wij vandaag voor om het aantal uitlaatplekken voor honden niet te verminderen. En in plaats daarvan de OZB met 0,6% extra te verhogen. Daarnaast willen we ook experimenteren met Depodog-palen tussen uitlaatplekken, om overlast door hondenpoep te verminderen.

Het tweede punt gaat over het aantal wethouders na de gemeenteraadsverkiezingen in 2026. Terug naar 4 wethouders kan € 99.000 besparen. In de uitwerking van deze ombuiging staat: “Dit is uiteraard een politieke keuze en daarmee aan de raad”. Nou geldt dat voor meer keuzes in deze kadernota. En besparen op wethouders durven wij wel aan. Toch hebben wij in ons voorstel over de hondenbelasting gekozen om de OZB te verhogen en niet het aantal wethouders in 2026 te verminderen. Omdat in 2025 de hondenbelasting al 10% extra gestegen is en een bijdrage aan de ombuigingen via de OZB beter over inwoners verdeeld wordt. Ook al past het verminderen van wethouders misschien beter binnen de afspraak in het coalitieakkoord om tekorten te dekken via 30% lastenverzwaring en 70% ombuigingen. Als er partijen zijn die ons amendement willen steunen bij dekking door het aantal wethouders te verminderen, overwegen wij die aanpassing graag.

Als laatste punt, aandacht voor jonge stemmers. Afgelopen maart is onze motie ‘Samen naar de stembus voor de gemeenteraad’ unaniem aangenomen. Het is belangrijk dat iedereen kan bijdragen aan de democratie, bijvoorbeeld door te stemmen. Onze motie is gericht op

het stimuleren van jonge stemmers. En ook op meer stemmers bereiken onder nieuwe inwoners en mensen die moeite hebben met taal. Voordat we aan gemeenteraadsverkiezingen toe zijn, mogen we dit jaar ook weer stemmen voor de landelijke politiek. Alle stemmen zijn belangrijk. Laten we daarom allemaal onze stem gebruiken. Zelfs als die misschien blanco is, als kiezen moeilijk is.

Voorzitter, ik sluit af. Het goed zitten van een broekriem kan veel betekenen, zowel letterlijk als figuurlijk. Hoe strak of los die riem ook zit. Afvallen is niet altijd makkelijk. Wel soms gezond. Samen zorgen we dat Gemeente Overbetuwe financieel gezond blijft.

Bijlage 11:

A1

A M E N D E M E N T[5]

Dit amendement hoort bij 7. Kadernota 2026

De volgende partijen dienen een aanpassing op het voorgestelde besluit in:

ChristenUnie Overbetuwe, Gerdien Maaijen

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

Het concept-raadsbesluit als volgt aan te passen:

De Kadernota 2026 gewijzigd vast te stellen door ombuiging 1.04 (Minder honden uitlaatplekken in openbare ruimte) à € 65.000 als dekkingsvoorstel 2026 – 2029 te schrappen en in plaats daarvan de OZB met 0,6% extra te verhogen.

Dit is waarom we dit willen:

- In begroting 2025 is de hondenbelasting in aanvulling op kadernota 2025 met 10% verhoogd (ombuiging A.07, € 38.000), boven op de inflatieverhoging van 2,2%[6];
- In kadernota 2026 wordt de hondenbelasting met 2,7% geïndexeerd voor inflatie, met daar bovenop ombuiging 1.04 (Minder honden uitlaatplekken in openbare ruimte) à € 65.000[7];
- Momenteel lijkt er geen specifiek hondenbeleid te zijn m.u.v. een Leidraad Inrichting Openbare Ruimte, waarin eisen opgenomen zijn over de inrichting van uitloop- en losloopplaatsen. Daarnaast heeft het college bij het bepalen van de scope voor het dierenwelzijnsbeleid besloten vooralsnog geen specifiek hondenbeleid op te stellen. Daardoor lijkt er vooralsnog geen sprake te zijn van een nieuw (concept) hondenbeleidsplan;
- Uit eerdere technische vragen blijkt dat hondenbelasting geen doelbelasting is en in 2025 naar verwachting ongeveer 48% van de inkomsten uit hondenbelasting besteed wordt aan niet-hond gerelateerde kosten[8]. Daarmee lijkt de extra verhoging van 10% vanaf 2025 voldoende ruimte te geven voor behoud van de huidige voorzieningen;
- Verhoging van de OZB vanaf 2026 met 0,6% in plaats van uitlaatplekken te schrappen, voorkomt stapeling van ombuigingen voor een specifieke doelgroep en daarmee een onevenredig bijdrage van hondenbezitters aan de ombuigingen.

---

[5] een amendement is een voorstel om het besluit te veranderen

[6] Programmabegroting 2025, pagina 12 en overzicht dekkingsvoorstellen begroting 2025

[7] Kadernota 2026, pagina 48

[8] Beantwoording aanvullende vragen Begroting 2025

Dit hebben we besloten in de openbare vergadering van 1 juli 2025.

Dit was hoe de partijen stemden:

CDA:	voor	tegen
GBO:	voor	tegen
D66:	voor	tegen
BOB:	voor	tegen
VVD:	voor	tegen
GL:	voor	tegen
OBN:	voor	tegen
LK:	voor	tegen
PvdA:	voor	tegen
CU:	voor	tegen
Totaal:	voor	tegen

Hiermee is dit amendement wel/niet aangenomen.

drs. D.E. van der Kamp
griffier

R.P. Hoytink-Roubos
voorzitter

Bijlage 12:

A2

A M E N D E M E N T

Dit amendement hoort bij Kadernota 2026:

De volgende partijen dienen een aanpassing op het voorgestelde besluit in:

GroenLinks Overbetuwe, Thijme Hoffmann

PvdA Overbetuwe, Elbert Elbers

Lokaal Kompas, Elvira Patelias-Pieks

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:
Het concept-raadsbesluit als volgt aan te passen/aan te vullen:

- Op ombuiging 5.28 (Armoedebeleid) 100.000 euro minder in te boeken, zodat de inkomensgrenzen in het nog vast te stellen herijkte armoedebeleid op 120% kunnen worden geharmoniseerd.
- De ingangsdatum van het nieuw armoedebeleid uit te stellen tot 1 januari 2027 met uitzondering van de invoering van de toegankelijke zorgkostenverzekering.
- Het ontstane tekort te dekken uit ombuiging 5.17+18, waarbij 100.000 euro kan worden ingeboekt. In 2026 kan dit worden gebruikt om het incidentele tekort van 100.000 euro te dekken dat ontstaat als gevolg van het uitstellen van de

ingangsdatum van het armoedebeleid tot 1 januari 2027. Vanaf 2027 kan het structureel worden ingezet om de inkomensgrenzen op 120% te harmoniseren.

Dit is waarom we dit willen:
In de raad van 19 juni is het Armoedebeleid geamendeerd, waardoor alleen de collectieve zorgkostenverzekering die via de gemeente kon worden afgesloten, is afgeschaft. Daarbij wordt passende begeleiding verzorgd naar een toegankelijke zorgkostenverzekering en worden mensen met een hoge zorgvraag ondersteund via de regeling tegemoetkoming hoge zorgkosten. De rest van de voorgestelde maatregelen in het Armoedebeleid worden na het reces verder uitgewerkt en opnieuw aan de raad voorgelegd. Met dit amendement willen we:

- Inwoners die door de herziene regeling financieel geraakt worden meer tijd geven om zich op een eventuele achteruitgang in inkomen voor te kunnen bereiden. Dit uitstel kan voor 2026 incidenteel voor ombuiging 5.17 en 18 worden gedekt. De invoering per 1 januari 2027 kan structureel worden gedekt uit deze posten.
- Financiële ruimte creëren om in het opnieuw te bespreken Armoedebeleid de inkomensgrenzen voor onze regelingen te harmoniseren op 120%. Uit vragen die gesteld zijn door de PvdA voor de politieke avond van 3 juni bleek dat de kosten hiervoor 100.000 euro bedragen. Op deze manier kan de gemeente kwetsbare inwoners met een kleine portemonnee blijven ondersteunen.

Dit hebben we besloten in de openbare vergadering van 1 juli 2025.

Dit was hoe de partijen stemden:

CDA:	voor	0	tegen 7
GBO:	voor	0	tegen 3
D66:	voor	0	tegen 3
BOB:	voor	0	tegen 3
VVD:	voor	0	tegen 3
GL:	voor	2	tegen 0
OBN:	voor	0	tegen 3
LK:	voor	1	tegen 0
PvdA:	voor	1	tegen 0
CU:	voor	0	tegen 1
Totaal:	voor	4	tegen 23

Hiermee is dit amendement niet aangenomen.

drs. D.E. van der Kamp
griffier

R.P. Hoytink-Roubos
voorzitter

*een amendement is een voorstel om het besluit te veranderen

Bijlage 13:

A3

A M E N D E M E N T*
Armoedebeleid: eerst bereiken, dan verbreden

Dit amendement hoort bij Kadernota 2026:

De volgende partijen dienen een aanpassing op het voorgestelde besluit in:

D66 Overbetuwe, Mariël de Vries

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

Het raadsbesluit als volgt aan te passen/aan te vullen:

- Op ombuiging 5.28 (Armoedebeleid) 100.000 euro structureel minder in te boeken en dit budget in te zetten voor een effectiever armoedebeleid
- De invoering van nieuw armoedebeleid uit te stellen tot 1 januari 2027 met uitzondering van de invoering van de toegankelijke zorgkostenverzekering.

Het ontstane tekort te dekken uit ombuiging 5.17+18, waarbij 100.000 euro kan worden ingeboekt.

Dit is waarom we dit willen:

In de raad van 19 juni zijn twee moties en een amendement aangenomen[9]. Met de moties is het college gevraagd om de raad te informeren over de uitwerking van het alternatief voor de zorgpolis die opgezegd wordt en een uitwerking van de acties voor een beter bereik van de doelgroep.
Ook heeft de portefeuillehouder toegezegd nog voor de behandeling van de begroting 2026 te komen met een aangepast voorstel voor armoedebeleid.

Met dit amendement willen we meer budget vrijmaken voor het armoedebeleid waarbij de focus ligt op het beter bereik en het college vragen om het overige beschikbare budget te gebruiken om de doelgroep te verbreden.
We willen daarbij nog niet vastleggen hoe de doelgroep voor het armoedebeleid vergroot moet worden.
De reden daarvan is:

- Dat het maatschappelijk rendement het grootst is wanneer de beschikbare middelen de mensen bereiken die daar het meeste baat bij hebben en dus het inzetten op een beter bereik de hoogste prioriteit heeft
- Een beter bereik ook betekent dat er meer budget nodig is.
- Mogelijk levert ook de invoering van het alternatief van de zorgpolis minder besparing op dan gedacht.

Of er dan nog 100.000 euro ruimte is voor uitbreiding van de doelgroep is dus onzeker. Door nu al vast te leggen hoe groot de doelgroep moet gaan worden levert een niet realistische begroting op.

We vragen het college bij het aangepaste armoedebeleid een voorstel te doen voor het verbreden van de doelgroep, rekening te houden met:

- Een realistisch budget
- De input van ketenpartners
- Het zo goed mogelijk voorkomen van een armoedeval, (meer) werken zou geen financiële drempel moeten zijn
- Aandacht voor stille armoede

[9] https://portal.ibabs.eu/Agenda/View/d017aca9-4ea8-44d4-8bb7-2a748e36a97c

- Een integrale afweging maken met aanpalende beleidsvelden
- Specifieke doelgroepen
- Een behapbare uitvoering

Dit hebben we besloten in de openbare vergadering van 1 juli 2025.

Dit was hoe de partijen stemden:

CDA:	voor	7	tegen 0
GBO:	voor	3	tegen 0
D66:	voor	3	tegen 0
BOB:	voor	0	tegen 3
VVD:	voor	3	tegen 0
GL:	voor	2	tegen 0
OBN:	voor	3	tegen 0
LK:	voor	1	tegen 0
PvdA:	voor	1	tegen 0
CU:	voor	1	tegen 0
Totaal:	voor	24	tegen 3

Hiermee is dit amendement wel aangenomen.

drs. D.E. van der Kamp
griffier

R.P. Hoytink-Roubos
voorzitter

Bijlage 14:

A4

A M E N D E M E N T*

Dit amendement hoort bij 7. Kadernota 2026:

De volgende partijen dienen een aanpassing op het voorgestelde besluit in:

GBO, René Post

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

De kadernota 2026 gewijzigd vast te stellen door ombuiging 8.02 (Stoppen met deelname aan The Economic Board) à € 49.000 als dekkingsvoorstel 2026 – 2029 te schrappen. En dekking te zoeken in een verhoging van het OZB-tarief voor niet- woningen.

Dit is waarom we dit willen:

- Door mee te draaien in TEB profiteert het lokale ondernemersveld direct van netwerken, innovaties, financiering en een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Daarmee verdient de

gemeente haar plek in The Economic Board – en vooral: de ondernemers in Overbetuwe plukken daar de vruchten van.

- Het lastig is om de concrete financiële opbrengsten van deelname aan The Economic Board eenduidig te kwantificeren, maar deelname wél structureel toegang biedt tot strategische netwerken, kennisdeling en invloed op regionale besluitvorming – essentiële randvoorwaarden voor het versterken van onze economische en maatschappelijke positie.
- De regio Arnhem-Nijmegen er tot nu toe onvoldoende in slaagt om substantieel rijksgeld – bijvoorbeeld via Regio Deals – naar zich toe te trekken, terwijl andere regio's, zoals Foodvalley, hierin aantoonbaar effectiever zijn mede dankzij een eenduidig regionaal profiel en stevige lobbykracht.
- Juist in dat licht het van belang is dat Overbetuwe zich niet terugtrekt, maar actief meebouwt aan het versterken van de regionale samenwerking binnen de Groene Metropoolregio – een samenwerking die cruciaal is om onze ondernemers, onze duurzame ambities en onze leefomgeving op de kaart te zetten.
- Daarom vinden wij dat de gemeente Overbetuwe aangesloten moet blijven bij The Economic Board. Niet uit vrijblijvendheid, maar uit overtuiging dat alleen sámen met regionale partners
  – in een krachtig en strategisch verband – wij kansen kunnen creëren voor onze lokale economie,
  voor het midden- en kleinbedrijf, en voor de toekomst van onze dorpen en bedrijventerreinen.
  Niet aan de zijlijn, maar aan tafel. Niet afwachten, maar meedoen.

Dit hebben we besloten in de openbare vergadering van 1 juli 2025

Dit was hoe de partijen stemden:

CDA:	voor	0	tegen 7
GBO:	voor	3	tegen 0
D66:	voor	0	tegen 3
BOB:	voor	0	tegen 3
VVD:	voor	0	tegen 3
GL:	voor	0	tegen 2
OBN:	voor	0	tegen 3
LK:	voor	0	tegen 1
PvdA:	voor	0	tegen 1
CU:	voor	0	tegen 1
Totaal:	voor	3	tegen 24

Hiermee is dit amendement niet aangenomen.

drs. D.E. van der Kamp
griffier

R.P. Hoytink-Roubos
voorzitter

Bijlage 15:

A5

A M E N D E M E N T*

Dit amendement hoort bij 7. Kadernota 2026:

De volgende partijen dienen een aanpassing op het voorgestelde besluit in:

GBO, René Post

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

De kadernota 2026 gewijzigd vast te stellen door ombuiging 7.28 (Minder budget voor informatieveiligheid) à € 20.000 als dekkingsvoorstel 2026 – 2029 te schrappen. En dit te financieren vanuit de beschikbare middelen binnen de bedrijfsvoering.

Dit is waarom we dit willen:

In de Kadernota wordt voorgesteld om investeringen in ICT en informatieveiligheid zoveel mogelijk te dekken uit bestaande middelen. Tegelijkertijd nemen de wettelijke verplichtingen op het gebied van informatieveiligheid fors toe, onder andere door de invoering van de **NIS2-richtlijn**, de al geldende **AVG** en de eisen uit de **BIO-normen**. In dit licht wordt tevens een bezuiniging van **€ 20.000 op ICT-veiligheid** voorgesteld. Wij stellen voor om **af te zien van deze bezuiniging**, en wel om de volgende redenen:

1. Informatieveiligheid is geen luxe, maar een vitale randvoorwaarde
Een veilige digitale infrastructuur is vandaag de dag net zo essentieel als water en stroom. Zonder goede beveiliging komen basisdiensten van de gemeente – zoals het aanvragen van een paspoort, het doorgeven van een verhuizing of het uitbetalen van uitkeringen – direct in gevaar. Informatieveiligheid is daarmee geen extraatje, maar een fundamentele voorwaarde voor een betrouwbare en toegankelijke overheid.

2. Wettelijke druk neemt toe – en terecht
De nieuwe **NIS2-richtlijn** stelt zwaardere eisen aan de digitale weerbaarheid van vitale organisaties, waaronder gemeenten. Daarnaast blijven de **AVG** en de **BIO** strikte normen stellen aan gegevensbescherming en risicobeheersing. Bezuinigen op ICT-veiligheid terwijl de eisen toenemen, creëert niet alleen juridische risico's, maar ondermijnt ook onze bestuurlijke geloofwaardigheid.

3. Lessen uit recente incidenten – het risico is reëel
De gemeenten **Hof van Twente** en **Lochem** werden de afgelopen jaren hard getroffen door cyberaanvallen. De gevolgen: langdurige uitval van systemen, ernstige datalekken, verlies van publieke diensten en herstelkosten die in de tonnen tot miljoenen euro's liepen. Dergelijke incidenten laten zien dat onderinvestering in informatieveiligheid geen theoretisch risico is, maar een harde realiteit met grote financiële en maatschappelijke gevolgen.

4. Onze inwoners en ondernemers verdienen digitale zekerheid
De inwoners en ondernemers van Overbetuwe vertrouwen erop dat hun persoonsgegevens veilig zijn en dat zij op elk moment digitaal zaken kunnen doen met de gemeente. Dit vertrouwen is kwetsbaar en kan in één incident worden geschaad. Het is onze plicht om dit vertrouwen te beschermen, niet om het op het spel te zetten voor een relatief klein bedrag.

5. Bezuinigen nu is betalen later – en meer
De voorgestelde bezuiniging van € 20.000 lijkt op papier bescheiden, maar vergroot de kans op digitale kwetsbaarheden en verzwakt onze weerbaarheid. In de praktijk leidt dit tot **veel**

hogere kosten bij een incident: denk aan herstelwerkzaamheden, juridische claims, schadevergoedingen en imagoverlies. Goed beleid vraagt om investeren in preventie, niet om besparen op de fundamenten van veiligheid.

Dit hebben we besloten in de openbare vergadering van 1 juli 2025.

Dit was hoe de partijen stemden:

CDA:	voor	0	tegen 7
GBO:	voor	3	tegen 0
D66:	voor	0	tegen 3
BOB:	voor	0	tegen 3
VVD:	voor	0	tegen 3
GL:	voor	0	tegen 2
OBN:	voor	0	tegen 3
LK:	voor	0	tegen 1
PvdA:	voor	0	tegen 1
CU:	voor	0	tegen 1
Totaal:	voor	3	tegen 24

Hiermee is dit amendement niet aangenomen.

drs. D.E. van der Kamp
griffier

R.P. Hoytink-Roubos
voorzitter

Bijlage 16:

M1

M O T I E
Blijer met Depodog-palen?

Deze motie hoort bij 7. Kadernota 2026

De volgende partijen dienen dit voorstel in:

ChristenUnie Overbetuwe, Gerdien Maaijen

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

We stellen vast dat:
- Hondenbelasting vanaf 2025 met 10% is verhoogd, boven op de inflatiecorrectie van 2,2%[10];
- In 2025 naar verwachting ongeveer 48% van de inkomsten uit hondenbelasting besteed wordt aan niet-hond gerelateerde kosten[11];
- Het college in kadernota 2026 voorstelt om aanvullend € 65.000 te besparen door uitlaatplekken voor honden te verminderen, boven op de inflatiecorrectie van 2,7%[12];

[10] Programmabegroting 2025, pagina 12 en overzicht dekkingsvoorstellen begroting 2025
[11] Beantwoording aanvullende vragen Begroting 2025
[12] Kadernota 2026, pagina 48

- De recent afgezwaaide kinderburgemeester Bente Tijssen zich heeft ingezet voor het plaatsen van Depodog-palen om bij te dragen aan schone(re) speelplekken voor kinderen[13].

We hebben nagedacht over en houden rekening met:
- “Oeps, vergeten een opruimzakje voor de hond mee te nemen”;
- Vervuiling door hondenpoep in de openbare ruimte, buiten uitlaatplekken voor honden, waardoor kinderen en volwassenen overlast ervaren bij spelen, leven, recreëren en opruimen van zwerfafval;
- Dat er momenteel geen specifiek hondenbeleid lijkt te zijn m.u.v. een Leidraad Inrichting Openbare Ruimte waarin eisen opgenomen zijn over de inrichting van uitloop- en losloopplaatsen. En dat het college bij het bepalen van de scope voor het dierenwelzijnsbeleid heeft besloten vooralsnog geen specifiek hondenbeleid op te stellen.

We vinden dat:
- Stapeling van ombuigingen voor hondenbezitters een onevenredige bijdrage van deze groep aan de ombuigingen vraagt;
- Het stimulerender is om te voorzien in opruimzakjes in plaats van boetes op te leggen voor het niet opruimen van hondenpoep waar dat wel moet[14];
- Inkomsten uit hondenbelasting zoveel mogelijk voor hondenvoorzieningen ingezet kunnen worden (inclusief kosten voor overlast), ook al is het geen doelbelasting.

We vragen het college om:

1. te experimenteren met Depodog-palen en/of meer afvalbakken speciaal voor hondenpoep tussen uitlaatplekken, ten laste van bestaande middelen / inkomsten uit hondenbelasting;

2. de inzet/gebruik van, ervaringen met en effecten op overlast van hondenpoep door Depodog-palen te evalueren en die informatie voor kadernota 2027 met de raad te delen;

Dit hebben we besloten in de openbare vergadering van 1 juli 2025.

Dit was hoe de partijen stemden:

CDA:	voor	tegen
GBO:	voor	tegen
D66:	voor	tegen
BOB:	voor	tegen
VVD:	voor	tegen
GL:	voor	tegen
OBN:	voor	tegen
LK:	voor	tegen
PvdA:	voor	tegen
CU:	voor	tegen
Totaal:	voor	tegen

Hiermee is deze motie wel/niet aangenomen

[13] https://www.overbetuwe.nl/nieuws/column-kinderburgemeester-bente-tijssen-een-jaar-om-nooit-te-vergeten
[14] Https://www.overbetuwe.nl/hond-uitlaten

drs. D.E. van der Kamp
griffier

R.P. Hoytink-Roubos
voorzitter

Bijlage 17:

M2

M O T I E
Meer muziek in de klas moet blijven

Deze motie hoort bij de kadernota 2026

De volgende partijen dienen dit voorstel in:

LijstBob, Dia Vennis

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

We stellen vast dat:
1. In de kadernota een bezuiniging is opgenomen voor muziekonderwijs van € 33.000,00 in programma 5 onder punt 5.20
2. Dankzij het budget voor muziekonderwijs komen kinderen op de basisschool in aanraking met muziek.
3. Dit leidt volgens de kadernota tot positieve effecten op het gebied van zelfontplooiing en identiteitsontwikkeling.

We hebben nagedacht over en houden rekening met:
- Dat muziek een essentiële rol speelt in de ontwikkeling van kinderen, waaronder de bevordering van creativiteit, samenwerking en emotionele expressie.
- Dat studies hebben aangetoond dat muziekonderwijs ook positieve effecten heeft op andere leergebieden, zoals rekenen en taal
- Dat ieder kind toegang zou moeten hebben tot muziekonderwijs
- Dat muziekonderwijs op de basisschool niet meer vanzelfsprekend is.
- Dat muziekonderwijs via muziekscholen relatief hoge kosten met zich meebrengt (ca. € 700,00 per jaar per kind)
- Dat dit niet voor elk gezin/kind haalbaar is.

We vinden dat:
- Muziek in de klas verhoogt niet alleen de motivatie en betrokkenheid van leerlingen, maar draagt ook bij aan hun algehele ontwikkeling.
- Via het programma Meer Muziek in de Klas meer leerlingen kunnen profiteren van de voordelen van muziekonderwijs.

We vragen het college om:

- De bezuiniging van het programma Meer muziek in de klas te schrappen.
- Deze kosten ten laste te laten komen van het reguliere budget op kostenplaats 25301010 Kunst
- Na 1 jaar een nieuwe afweging te maken

Dit hebben we besloten in de openbare vergadering van 1 juli 2025

Dit was hoe de partijen stemden:

CDA:	voor	7	tegen 0
GBO:	voor	3	tegen 0
D66:	voor	3	tegen 0
BOB:	voor	3	tegen 0
VVD:	voor	3	tegen 0
GL:	voor	2	tegen 0
OBN:	voor	3	tegen 0
LK:	voor	1	tegen 0
PvdA:	voor	1	tegen 0
CU:	voor	1	tegen 0
Totaal:	voor	27	tegen 0

Hiermee is deze motie wel aangenomen

Bijlage 18:

M3

M O T I E
Meer tijd voor doorvoeren bezuiniging op minimabeleid

Deze motie hoort bij [naam raadsvoorstel) /gaat over een onderwerp dat niet op de agenda staat

De volgende partijen dienen dit voorstel in:

Lijst BOB, Ard op de Weegh

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

We stellen vast dat:
- in de kadernota een voorstel is opgenomen om ca. 25% te bezuinigen op onderdelen van het armoedebeleid
- op het onderdeel gemeentepolis gewerkt wordt aan een nader voorstel voor nieuw beleid voor mensen met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum per 2026, met besluitvorming in de raad van 4 november 2025 en dat in september 2025 door het kabinet de indiening van een wetsvoorstel voor (de halvering van) het eigen risico in de Zorgverzekeringswet bij de Tweede Kamer is voorzien
- in de kadernota niet is voorzien in nieuw beleid op het onderdeel gemeentepolis voor mensen met een inkomen tussen 110% en 130% van het sociaal minimum

We hebben nagedacht over en houden rekening met:
- het feit dat in het voorstel uit de kadernota is voorzien dat daarnaast mensen met een inkomen tussen 110% en 120% van het sociaal minimum hun aanspraak op de meedoen-regeling en het persoonlijk minimabudget verliezen.

- het feit dat de combinatie van deze drie effecten voor mensen met een sociaal minimum tussen 110% en 120% kan stapelen EN dat daarbij sprake is van een relatief korte termijn waarop mensen deze effecten voor de kiezen krijgen.

We vinden dat:
- waar bij maatregelen die raken aan instellingen en huiseigenaren die OZB betalen sprake is van een ingroeipad, moet dit zeker ook voor onze meer kwetsbare inwoners gelden.

We vragen het college om:

- de verlaging van de harmonisatie van de inkomensgrens van 120% naar 110% voor de meedoenregeling en het persoonlijk minimabudget niet per 2026 maar per 2027 te laten ingaan.
- voor de dekking van de kosten van dit uitstel (ca. 87.000 euro) met een dekkingsvoorstel te komen bij de begroting 2026.

Dit hebben we besloten in de openbare vergadering van 1 juli 2025.

Dit was hoe de partijen stemden:

CDA:	voor	0	tegen 7
GBO:	voor	0	tegen 3
OBN:	voor	0	tegen 3
D66:	voor	0	tegen 3
LijstBOB:	voor	3	tegen 0
VVD:	voor	0	tegen 3
GL:	voor	0	tegen 2
PvdA:	voor	0	tegen 1
CU:	voor	0	tegen 1
LK:	voor	0	tegen 1
Totaal:		voor 3	tegen 24

Hiermee is deze motie niet aangenomen

drs. D.E. van der Kamp
griffier

R.P. Hoytink-Roubos
voorzitter

Toelichting
Er is gekozen voor een motie in plaats van een amendement met bijbehorende dekking, omdat op meerdere manieren dekking kan worden gevonden voor deze eenmalige uitgaven in 2026. Voor Lijst BOB geldt dat wij eerder hebben aangegeven dat de extra middelen voor het bibliotheekwerk (die vrij konden worden besteed) hiervoor benut hadden kunnen worden. Ook de in de kadernota reeds voorziene meevaller op het BUIG-budget zou hiervoor (eenmalig) kunnen worden benut.

Bijlage 19:

M4

M O T I E
Geen SPUK meer? Hoe dan verder?

Deze motie hoort bij Kadernota 2026.)

De volgende partijen dienen dit voorstel in:

D66 Overbetuwe, Mariël de Vries

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

We stellen vast dat:

- Op de beantwoording van de technische vraag van D66 over het stoppen van de tijdelijke SPUK (Specifieke Uitkeringen) werd aangegeven dat 'Indien er andere besluitvorming is vanuit het ministerie, dan passen we dat aan.'
- Veel van deze SPUK's zijn tijdelijk. Op dit moment worden veel activiteiten bekostigd met deze tijdelijke uitkeringen[15].
- Niet zeker is hoe Den Haag in de toekomst omgaat met deze tijdelijke uitkeringen (overhevelen naar de Algemene Uitkering met of zonder een korting) of tijdelijk continueren of zelfs stoppen
- In de begroting geen rekening is gehouden met het continueren van activiteiten die bekostigd worden via SPUK's indien deze SPUK stopt.

We hebben nagedacht over en houden rekening met:

- Er vele goede zaken gebeuren met SPUK's in onze gemeente, die niet alleen een tijdelijk bijdragen aan het welzijn van onze inwoners, maar ook structureel.

We vinden dat:

- Het van belang is om, mocht een SPUK vervallen of flink lager worden, of onderdeel worden van de Algemene Uitkering (en daardoor niet meer specifiek gelabeld is) een (integrale) heroverweging te maken om deze activiteit al dan niet structureel voort te zetten

We vragen het college om:

- De raad te betrekken bij het besluit om al dan niet te stoppen met de activiteiten die bekostigd worden met SPUK's op een wijze die het college gepast vindt.

Dit hebben we besloten in de openbare vergadering van 1 juli 2025.

Dit was hoe de partijen stemden:

CDA:	voor	tegen
GBO:	voor	tegen
D66:	voor	tegen
BOB:	voor	tegen
VVD:	voor	tegen
GL:	voor	tegen
OBN:	voor	tegen
LK:	voor	tegen
PvdA:	voor	tegen

[15] De website van het ministerie voor volksgezondheid vermeldt vele https://www.dus-i.nl/subsidies alleen al voor dit ministerie, andere SPUK's zijn er voor Lokale Aanpak isolatie, Informatiepunt Digitale Overheid, CDOKE.

CU: voor tegen

Totaal: voor tegen

Hiermee is deze motie wel/niet aangenomen

Bijlage 20:

M5

M O T I E

‘Woonplek voor senioren’

Deze motie hoort bij de Kadernota 2026

De volgende partijen dienen dit voorstel in:

Andries Schoneveld, OverbetuweNu

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

We stellen vast dat:

1. De komende jaren in Overbetuwe er een grote behoefte is aan woningen, zowel voor gezinnen, samenwonenden, alleenstaanden, starters en senioren.
2. Naast het bouwen van nieuwe woningen, doorstroming op de woningmarkt een belangrijke factor is.
3. Op dit moment de doorstroming stagneert, met name omdat er onvoldoende passende woonvoorzieningen zijn voor senioren

We vinden dat:

1. Het realiseren van betaalbare, levensloopbestendige woningen of het faciliteren van woonvoorzieningen die aansluiten bij de wensen van senioren, hoger geprioriteerd moet worden in huidige en toekomstige bouwprojecten.

We geven het college opdracht om:

1. Samen te werken met ontwikkelaars en woningcorporaties om de bouw van ‘seniorenwoningen/woonvormen voor senioren’ te stimuleren en daarmee de doorstroming in de woningmarkt een impuls te geven.

2. Bij lopende en nieuwe woningbouwprojecten ‘seniorenwoningen/woonvormen voor senioren’ te prioriteren.

Dit hebben we besloten in de openbare vergadering van 1 juli 2025.

Dit was hoe de partijen stemden:

CDA:	voor	tegen
GBO:	voor	tegen
D66:	voor	tegen
BOB:	voor	tegen
VVD:	voor	tegen

GL:	voor	tegen
OBN:	voor	tegen
LK:	voor	tegen
PvdA:	voor	tegen
CU:	voor	tegen

Totaal: voor tegen

Hiermee is deze motie wel/niet aangenomen

drs. D.E. van der Kamp
griffier

R.P. Hoytink-Roubos
voorzitter

Bijlage 21:

M6

M O T I E

‘Woonplek voor starters’

Deze motie hoort bij de Kadernota 2026

De volgende partijen dienen dit voorstel in:

Andries Schoneveld OverbetuweNu

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

We stellen vast dat:

1. Op dit moment voor jongeren en andere starters in Overbetuwe, het vrijwel onmogelijk is om een betaalbare woning te vinden.
2. Hierdoor jongeren en starters vertrekken uit Overbetuwe omdat zij elders wel een woning kunnen vinden.
3. Hierdoor de kans bestaat dat dorpen vergrijzen en dit geeft een negatief effect op de sociale cohesie in de dorpen.

We vinden dat:

2. Het realiseren van betaalbare, kleine woningen of woonvormen, hoger geprioriteerd moet worden in huidige en toekomstige bouwprojecten.

We geven het college opdracht om:

3. Samen te werken met ontwikkelaars en woningcorporaties om de bouw van ‘starterswoningen’ en ‘woonvormen voor jongeren en starters’ sneller te realiseren.
4. Bij lopende en nieuwe woningbouwprojecten ‘starterswoningen en woonvormen voor jongeren en starters’ te prioriteren

Dit hebben we besloten in de openbare vergadering van 1 juli 2025.

Dit was hoe de partijen stemden:

CDA:	voor	tegen
GBO:	voor	tegen
D66:	voor	tegen
BOB:	voor	tegen
VVD:	voor	tegen
GL:	voor	tegen
OBN:	voor	tegen

LK: voor tegen
PvdA: voor tegen
CU: voor tegen

Hiermee is deze motie wel/niet aangenomen

drs. D.E. van der Kamp griffier | R.P. Hoytink-Roubos voorzitter

Bijlage 22:

M7

M O T I E
Meer duidelijkheid

Deze motie hoort bij de kadernota
De volgende partijen dienen dit voorstel in:

Lokaal Kompas, Elvira Patelias-Pieks

We stellen vast dat:
- De kadernota een belangrijk richtinggevend document is voor de opstelling van de begroting;
- De kadernota en de begroting forse bezuinigingen bevatten die een directe impact zullen hebben op onze inwoners;
- Er op dit moment onvoldoende inzicht is in de maatschappelijke effecten en mogelijke alternatieven van deze bezuinigingsmaatregelen.

We hebben nagedacht over en houden rekening met:
- Bezuinigingen gezien de financiële situatie van de gemeente onvermijdelijk zijn, maar zorgvuldig onderbouwd moeten worden;
- Beleidsstukken doorgaans meer context, risicoanalyses en afwegingen bevatten dan financiële documenten zoals de kadernota en begroting;
- De gemeenteraad alleen goed onderbouwde besluiten kan nemen als zowel financiële als sociale gevolgen helder zijn;
- Het mogelijk is dat het college reeds alternatieven of oplossingen heeft overwogen, die nu niet met de raad zijn gedeeld.

We vinden dat:
- De gemeenteraad beter in positie wordt gebracht wanneer er gelijktijdig met de kadernota/begroting een beleidsmatige toelichting wordt verstrekt;
- Duidelijkheid over sociale effecten, risico's en mogelijke alternatieven essentieel is voor een zorgvuldig besluitvormingsproces.

We vragen het college om / We spreken uit dat / We geven het college opdracht om:

Tegelijkertijd met de programmabegroting en kadernota een document aan de raad te sturen of een RTGC te beleggen waarin per bezuinigingsmaatregel wordt toegelicht:

- Wat de verwachte maatschappelijke effecten zijn;
- Welke alternatieven zijn overwogen;
- Of en hoe negatieve effecten eventueel worden verzacht of gecompenseerd;

En dit de komende jaren te blijven doen zolang er sprake is van ingrijpende bezuinigingen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Dit hebben we besloten in de openbare vergadering van [datum].

Dit was hoe de partijen stemden:

CDA:	voor	7	tegen 0
GBO:	voor	3	tegen 0
D66:	voor	3	tegen 0
BOB:	voor	0	tegen 3
VVD:	voor	3	tegen 0
GL:	voor	2	tegen 0
OBN:	voor	0	tegen 3
LK:	voor	1	tegen 0
PvdA:	voor	1	tegen 0
CU:	voor	1	tegen 0
Totaal:	voor	21	tegen 6

Hiermee is deze motie wel aangenomen

drs. D.E. van der Kamp
griffier

R.P. Hoytink-Roubos
voorzitter

Bijlage 23:

M8

M O T I E
OZB tarief 2026

Deze motie hoort bij Raadsvoorstel Kadernota 2026.

De volgende partijen dienen dit voorstel in:

GBO – Anton Veraart

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

We stellen vast dat:

- in de concept kadernota wordt voorgesteld de OZB woningen te verhogen met het inflatiepercentage en daarenboven een verhoging van 7,3%;
- de verhoging voor niet-woningen echter niet wordt vastgesteld, maar er wordt aangegeven dat zulks pas wordt besloten bij de vaststelling van de begroting 2026;
- de OZB voor niet-woningen in Overbetuwe nog steeds fors onder het landelijk gemiddelde ligt;
- als onderdeel van het dekkingsvoorstel 2026 de verhoging van de OZB wordt meegenomen.

We vinden dat:
- Zowel eigenaren van woningen áls eigenaren van niet-woningen tegelijk duidelijkheid moeten krijgen over de (extra) bijdrage die zij moeten leveren.
- Van eigenaren van niet-woningen een relatief hogere bijdrage mag worden verwacht.
- Op ondersteuning van kwetsbare inwoners zo min mogelijk moet worden bezuinigd.
- De lastenverdeling eerlijker wordt als bedrijven naar vermogen meebetalen aan de gezamenlijke opgaven.

Verzoekt het college om:

1. Bij de programmabegroting 2026 een voorstel te doen voor een versnelling van de verhoging van de OZB voor niet-woningen, zodat de verhouding met woningen sneller richting het landelijke gemiddelde groeit.
2. De extra opbrengst hiervan aan te wenden om bezuinigingen op preventieve en ondersteunende voorzieningen in het sociaal domein zoveel mogelijk te beperken
3. De raad hierover te informeren en de maatregel onderbouwd op te nemen in de begrotingsvoorstellen.

Dit hebben we besloten in de openbare vergadering van 1 juli 2025.

Dit was hoe de partijen stemden:

CDA:	voor	0	tegen 7
GBO:	voor	3	tegen 0
D66:	voor	0	tegen 3
BOB:	voor	0	tegen 3
VVD:	voor	0	tegen 3
GL:	voor	0	tegen 2
OBN:	voor	0	tegen 3
LK	voor	0	tegen 1
PvdA:	voor	0	tegen 1
CU:	voor	1	tegen 0
Totaal:	voor	4	tegen 23

Hiermee is deze motie niet aangenomen

drs. D.E. van der Kamp
griffier

R.P. Hoytink-Roubos
voorzitter

Bijlage 24:

M9

M O T I E

Effecten armoedebeleid zorgvuldig in kaart brengen vóór invoering versobering

Deze motie hoort bij 7. Kadernota 2026.

De volgende partijen dienen dit voorstel in:

GBO, René Post

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

We stellen vast dat:

- het college voorstelt de inkomensgrens voor minimaregelingen te verlagen van 130% naar 110% van het bijstandsniveau;
- hierdoor een groep inwoners net boven de grens geen toegang meer heeft tot ondersteuning;
- het college aangeeft hulp te bieden bij de overstap naar een nieuwe zorgverzekering in november/december, wat veel inzet van ambtenaren vraagt.

We hebben nagedacht over en houden rekening met:

- landelijke voorbeelden, zoals Utrecht, tonen aan dat afschaffing van een gemeentepolis kan leiden tot stijging van schulden door onbetaalde zorgpremies en achterstallige zorgkosten;
- onderzoek (bijvoorbeeld in Delft) wijst uit dat bij verlaging van 130% naar 110% ruim 2.000 huishoudens hun recht op armoederegelingen verliezen;
- deze maatregel voor een relatief kleine groep grote financiële gevolgen kan hebben;
- de gemeente mogelijk de benodigde uitvoeringscapaciteit onderschat, waardoor hulp te laat komt en schulden oplopen.

We vinden dat:

- De effecten van deze maatregel eerst zorgvuldig in beeld moeten zijn gebracht voordat tot versobering van het beleid wordt overgegaan.

We geven het college opdracht om vóór de Programmabegroting 2026:

1. In beeld te brengen hoeveel mensen daadwerkelijk geraakt worden bij verlaging van de grens van 130% naar 110%;
2. De verwachte effecten te onderzoeken, inclusief impact op zorgverzekeringsschulden, zorgmijding en verwachte stijging van aanvragen voor schuldhulpverlening;
3. De uitvoeringscapaciteit van de gemeente te toetsen, specifiek gericht op ondersteuning bij overstap naar nieuwe zorgverzekering;

4. Op basis hiervan een doordacht voorstel te doen, inclusief een plan om risico's te beperken.

Dit hebben we besloten in de openbare vergadering van 1 juli 2025

Dit was hoe de partijen stemden:

CDA:	voor	tegen
GBO:	voor	tegen
D66:	voor	tegen
BOB:	voor	tegen
VVD:	voor	tegen
GL:	voor	tegen
OBN:	voor	tegen
LK:	voor	tegen
PvdA:	voor	tegen
CU:	voor	tegen
Totaal:	voor	tegen

Hiermee is deze motie wel/niet aangenomen

drs. D.E. van der Kamp
griffier

R.P. Hoytink-Roubos
voorzitter

Bijlage 25:

M O T I E
Toekomst hondenbelasting in kaart

Deze motie hoort bij 7. Kadernota 2026

De volgende partijen dienen dit voorstel in:

ChristenUnie Overbetuwe, Gerdien Maaijen

CDA, Harm vd Weijden

PvdA, Elbert Elbers

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

We stellen vast dat:
- hondenbelasting vanaf 2025 met 10% is verhoogd, boven op de inflatiecorrectie van 2,2%[16];

[16] Programmabegroting 2025, pagina 12 en overzicht dekkingsvoorstellen begroting 2025

- in 2025 naar verwachting ongeveer 48% van de inkomsten uit hondenbelasting besteed wordt aan niet-hond gerelateerde kosten[17];
- het college in kadernota 2026 voorstelt om € 65.000 te besparen door uitlaatplekken voor honden te verminderen[18], in aanvulling op de inflatiecorrectie van 2,7%;

We hebben nagedacht over en houden rekening met:
- de ruime en goede voorzieningen voor honden in onze gemeente, die ook onderhoud vragen;
- dat hondenbelasting geen doelbelasting is en inkomsten voor andere doeleinden dan hondenvoorzieningen gebruikt kunnen worden;
- een eerder rondetafelgesprek over een integraal belastingbeleid;
- dat er vooralsnog geen sprake lijkt van hondenbeleid.

We vinden dat:
- Inkomsten uit hondenbelasting zoveel mogelijk voor hondenvoorzieningen ingezet kunnen worden (inclusief kosten voor overlast), ook al hoeft dat niet;
- een beleidskeuze over de toekomst van hondenbelasting onderzoek en onderbouwing vraagt en beter past bij besluitvorming over bijvoorbeeld integraal belastingbeleid en/of hondenbeleid, dan bij behandeling van de kadernota.

We vragen het college om:

3. Mogelijke scenario's inzake de toekomst van de hondenbelasting in kaart te brengen, waaronder in ieder geval

   a) hondenbelasting beschouwen als doelbelasting en;
   b) afschaffing van hondenbelasting.

4. De scenario's ruim voor behandeling van kadernota 2027 aan de gemeenteraad voor te leggen, inclusief de (financiële) effecten van de scenario's.

Dit hebben we besloten in de openbare vergadering van 1 juli 2025.

Dit was hoe de partijen stemden:

CDA:	voor	tegen
GBO:	voor	tegen
D66:	voor	tegen
BOB:	voor	tegen
VVD:	voor	tegen
GL:	voor	tegen
OBN:	voor	tegen
LK:	voor	tegen
PvdA:	voor	tegen
CU:	voor	tegen
Totaal:	voor	tegen

[17] Beantwoording aanvullende vragen Begroting 2025
[18] Kadernota 2026, pagina 48

Hiermee is deze motie wel/niet aangenomen

drs. D.E. van der Kamp
griffier

R.P. Hoytink-Roubos
voorzitter